teknik güç

İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Yayın Organıdır

YIL — 2 SAYI — 39 1 ŞUBAT 1974

Yabancı sermeyenin yağma iştahı doymuyor

Bir İngiliz firması ile, Danimarka Hükümeti, Odamıza başvurarak kendisine işbirlikçi aradığını bildirdi.

Yabancı sermayenin Türkiye üzerindeki iştahının bir türlü doymak bilmediği, Odamıza gönderdikleri yazılardan açık seçik anlaşılmaktadır. İbret verici bu belgelere göre, Danimarka Başkonsolosluğu, Danimarka Dışişleri Bakanlığının ülkemizle ilgili bir araştırma yaptığını açıklamakta ve Danimarka sermayesinin ülkemizdeki inşaat sektörüne de el atmak hevesinde olduğunu bildirmektedir. Gönderilen yazıda, Odamızın bu araştırmaya yardımcı olmasını istediklerini söylemekteler ve ülkemizde üretilen inşaatların karakterleri hakkında, örneğin yılda kaç adet ev ve apartman yapıldığı, gene yılda ne miktarda hastane, okul, iş yeri, fabrika, atölye, vb. inşa edilmekte olduğu, bu inşaatların teknolojilerinin ne durumda bulunduğu, kira ve mülkiyet arasındaki oranın ne olduğu, inşaat müteahhitlerinin sayısı ve büyüklükleri, inşaat üretim organizasyonlarının yapısı, finansman kaynakları, pazar durumları, maliyetleri, maliyetlerinde etken olan faktörler ve gelecek yıllara ait talep projeksiyonları hakkında bizden bilgi istemektedirler.

Yabancı sermayenin, bizleri budala yerine koyan bu utanç

(Devamı 15. Sayfada)

ESKİ İMAR MÜDÜRÜ SUAT GÜVEN, BÜYÜK BİR KONUT FİRMASINA MÜDÜR OLMUŞ

Haber aldığımıza göre, İstanbul Belediyesinin çok kısa bir süre öncesine kadar İmar Plânlama Müdürü olan Suat Güven, büyük sermayenin halen kurmakta olduğu büyük bir toplu konut inşaat şirketine müdür tayin edilmiştir.

Bilindiği gibi Suat Güven, geçen yıl bir yolsuzluğa adı karıştığı gerekçesiyle İmar ve İskân Bakanlığı tarafından görevinden alınmış, ama bir hafta sonra tekrar görevine getirilmişti. 9 Aralık seçimlerinde Belediye Başkanı olan Ahmet İsvan tarafından da geçtiğimiz günlerde İmar ve Plânlama Müdürlüğünden a-

(Devamı 15. Sayfada)

GENEL KURUL, İLERİCİLERİ SEÇTİ!..

Seçimler sonunda Şubemiz Yönetim Kuruluna Ertuğrul Tığlay, Tezer Eraslan, Mete Akalın, Uğur Dinçer, Mehmet Ozler, Hüseyin Akdağ ve Irfan Çubukçuoğlu getirildiler. Yeni Yönetim Kurulunun yaş ortalaması 27 - 28

Şubemiz XIX. Genel Kurulu bilindiği gibi geçtiğimiz ayın 19'unda, İstanbul, Şişli Terakki Lisesi Konferans Salonunda yapılmıştır.

Özellikle genç mühendis arkadaşların daha fazla ilgi gösterdiği kongre divanı başkanlığına Eren Omay, başkan yardımcılıklarına Güngör Evren ve Murat Özgen Ayfer, yazmanlıklara da Yetkin Gündüz, Saime Kalkay ve Nursel Üstün seçilmişlerdir. Gündem gereğince geçen dönem Yönetim Kurulu Başkanı Cengiz Tacaloğlu arkadaşımız tarafından açılan kongrede önce Atatürk, İnönü ve kaybettiğimiz meslektaşlarımızın anısına bir saygı duruşu yapılmıştır.

Divan başkanlığınca, Genel Kurul gündeminin oylanmasının ardından, kongreye çekilmiş başarı telgrafları okunmuş ve daha sonra da kongremize katılmış bulunan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Başkanı sayın Teoman Öztürk'e söz verilmiştir. Öztürk'ün, yurt sorunlarına ve teknik eleman sorunlarına değinen bu veciz konuşmasından sonra, gündemin dördüncü maddesine geçilmiş ve tarihimizin ilk kadın mühendisi olan ablamız Sabiha Rifat Güreyman'a söz verilmiştir. (Sabiha Rifat Güreyman'ın konuşmasını diğer sütunlarda bulacaksınız.)

Gündemde günün konuşması olarak nitelenen bu konuşmadan sonra, geçen yönetim kurulunun çalışma raporunun açıklanması ve eleştirilmesine geçilmiştir. Çalışma raporunu önce başkan üye Cengiz Tacaloğlu açıklamış, ardından gene geçen dönem yönetim kurulu üyesi Ersin Arıoğlu Beton Araştırması konusunda bilgi vermiştir.

Yönetim Kurulunun çalışmaları üzerine ilk sözü Ertuğrul Tığlay almıştır. Çalışma ra-

(Devamı: 7. sayfada)

Sayın Belediye Başkanı Ahmet İsvan, hâlen İmar ve İskân Bakanı olan İstanbul Milletvekili Sayın Ali Topuz ve CHP İstanbul İl Başkanı Sayın Aytekin Kotil, Şubemiz Başkanı Sayın Ertuğrul Tığlay'la birlikte kongremizi izlerken...

Odaların şube yöneticileri Başkan Isvan'ı ziyaret etti

Elektrik, İnşaat ve Makina Mühendisleri Odaları İstanbul Şubelerinin Başkan ve Yöneticileri ile T.M.M.O.B. Belediye İşyeri Temsilci Grubu, birlikte 22.Ocak Salı günü saat 11.30 da İstanbul Belediyesi Başkanı Sayın Ahmet İsvan'ı ziyaret ederek ortak sorunlar üzerinde görüş ve dileklerini anlatmışlar, aldıkları olumlu cevaplardan ve gördükleri iyi kabulden ötürü memnun ayrılmışlardır. Görüşülen konuların başlıcalarını aşağıda sunuyoruz.

◆ BELGE UYGULAMALARI

Başkan, Belediye ile Odalar arasındaki işbirliğinin gelişti rileceğini ve İmâr ve ve İskân Bakanlığınca Belge uygulamalarını engelleme amacıyla yayınlanan 5. Mart.1973 gün ve 60 nolu genelgenin yeni hükümet tarafından çok yakında yürürlükten kaldırılıp tersine, bütün belediyelerce uygulanmasına yol açacak bir davranış içine girileceğine inandığını belirtti ve «Bu nedenle Belediyece ivedi bir çıkış yapmayı gereksiz buluyorum. Ama umduğum değişikliği kısa za-

(Devamı 15. Sayfada)

«At'ta, fikir suçu, eylem suçu ayırımı yapılamaz»

Aralarında Odamız İstanbul Şubesi Yönetim Kurulunun da bulunduğu, TMMOB'ye bağlı beş odanın yönetim kurulları, yeni hükümet tarafından çıkarılacak af kanunu ile ilgili olarak Başbakan sayın Bülent Ecevit'e bir telgraf çekmişlerdir. Çıkarılacak olan affın, «eylem suçu» afi-

(Devamı 15. Sayfada

BAŞYAZI

Yeni dönemde haklarımız ve görevlerimiz

ERTUĞRUL TIĞLAY

Halkımız olağanüstü bir dönemi ardında bıraktı. Yeni bir döneme girdi yeni umutlarla. Bu geçiş, sebepleri ve sonuçlarıyla, tarihimizde etkisini giderek ortaya koyacaktır sanıyoruz. Şimdilik siyasal bir patlama, yeni bir 1950 diye nitelenen iktidar değişimi, yurdumuzun binlerce yıllık tarihinde, bilinç izi taşıya nilk halk hareketi olması bakımından bütün eski örneklerin ve genel değerlendirmelerin ötesinde bir anlam taşımaktadır. Dünyadaki hızlı ekonomik değişimden ve ülkemizdeki güçlü sınıfsal birikimden kaynaklanmakta olan yeni çelişkiler, toplumumuzu tarihsel gelişiminde örneği olmayan bir dinamiğe hızla sürüklemektedir. Böylece bu çelişkilerin değiştirdiği ekonomik taban ve siyasal iktidara yön veren halkçı prensipler karşımıza değerleri farklı yeni bir toplum çıkarmaktadır. Teknik elemanların bu değişimde bir grup politikası saptamak bu nedenle kaçınılmaz oluyor.

Biz inşaat mühendislerinin yaşantıları her yurttaş gibi ülkemizin ekonomik koşullarına sıkı sıkıya bağlıdır. Sanayileşen bir toplum görüntüsüne girdiğimiz şu dönemde bu bağlılık daha da bir pekişmiştir. Artık piyasa dalgalanmaları ve üretim değişmeleri, evimizde pişen yemeği, sırtımıza giydiğimiz elbiseyi nitelik ve nicelik bakımından daha da çok etkilemektedir. Devletin ve ya sermaye sahibinin aldığı bir ekonomik kararın ilk toplumsal sonuçları üretimin birinci durağında bulunması bakımından teknik personel ile işçi sınıfı üzerinde yoğunlaşmaktadır. Şu halde ücretlerinin fiyat artışlarına göre ayarlanmasını isteyen, bu amaçla örgütlenip sendikalar kurarak gerektiğinde işverenin karşısına grev silahıyla dikilen işçi sınıfından objektif ölçülerle farkımız nedir? Cevabını verelim: Mevcut üretim süresi içinde Teknik petronelin işçi niteliği ağır basmaktadır. Belki içinden geldiğimiz aile yapısının, gördüğümüz eğitimin, ve geçmişimizdeki yumuşatılmış hayatın etkisiyle biraz hayalci belki de biraz ürkeğiz. Ama bilmeliyiz ki yurdu bir ucundan

(Devamı 11. Sayfada)

TEKNOKRATLARIN *düşünceleri, yorumları*

Kalkınma ve sanayileşmemizde eğitim ve teknik gücün önemi

FETHİ KÖMÜRCÜOĞLU

İnş. Y. Müh.

Bir milletin kalkınmasının, İleri Uygarlık düzeyine erişmiş sağlıklı, müreffeh, bir devlet haline gelebilmesinin başta gelen ana koşulu, Halkın Eğitim ve bilinçlenmesini sağlamak ve sanyileşmeyi başarmak olarak belirtilebilir. Sanayileşmenin en önemli unsurunu ise o milletin teknün en ileri, zengin ve müreffeh gücü teşkil eder. Bu güfeh devletlerini incelersek bu devletler halklarının kültür seviyeleri ve teknik güçlerinin de en üst düzeyde bulunduğunu görürüz.

«Bunlar kültür ve özellikle teknik eğitim ve teknik güçlerinin yükseltilmesine en büyük önemi veren devletlerdir ki, Amerika Birleşik Devletleri, Japonya, Batı Almanya, Sovyetler Birliği örnek olarak gösterilebilir. Hattâ bu devletler ekonomik yönden geri kalmış ülkelerin yetişmiş ve başarılı teknisyenlerini ve bilim adamlarını onlara kendi ülkelerinde elde edebileceklerinden çok üstün imkânlar sağlayarak, ve diğer yollarla memleketlerine çekmekte çalıştırmakta ve teknikte Dünyada egemenliklerini sürdürmektedirler.

Söz gelişi, halen Aemrika Birleşik Devletlerinde on binlerce Alman, Türk, Yunanlı, Arap v.b. mühendis, teknisyen, Profesör ve doktorlar çalışmaktadır. Almanya'da çalışan pek çok yabancı mühendis ve teknisyen mevcuttur. Japon teknisyenleri dünyanın en önde gelen üniversite ve araştırma merkezlerinde yetişmektedir. 2'nci Cihan Savaşı sonunda Rusya'ya götürülen Alman Bilim adamı ve mühendislerinin Sovyetler Birliği Sanayiinin ve Uzay Araştırmaları tekniğinin bu günkü seviyesine gelmesindeki çok önemli katkıları, Dünyaca bilinmektedir.

2'nci Cihan Savaşından sonra Avrupa Devletlerinin maddî ve manevî yönden çok zayıflaması üzerine bilim ve teknikte egemenliği eline geçiren Amerika Birleşik Devletleri en büyük kazancı bu egemenlik sayesinde sağlamıştır, sürdürmeye çalışmaktadır.

Diğer ülkelerde kurulan bir tesis üretime geçtikten çok kısa bir süre sonra, Amerika'nın teknik ve araştırma üstünlüğü sayesinde geliştirdiği yeni buluşlarla, demode hale gelmekte, maliyet ve evsaf yönlerinden rekabetten yoksun kalmakta idi.

«Know-How» satışları ve ortaklıkları Amerika'nın ekonomik üstünlüğünü sağlayan en büyük faktör olmuştur. Ortak Pazar diye adlandırdığımız Avrupa Ekonomik Topluluğunun kuruluşunu zorunlu kılan nedenlerden en önemlisinin hiç bir Avrupa devletinin Amerika'nın bu üstünlüğü ile, yalnız başına, başa çıkacak ekonomik ve teknik güce sahip olmaması, ancak bu güçlerin birleştirilmesi halinde rekabet imkânına erişmenin mümkün olacağı gerçeği olduğu, ortak pazarın kuruluş nedenlerini inceleyen herkesçe malûmdur.

Nitekim Ortak Pazar Ülkelerinin birleştirilen güçleri ve Japon halkının gösterdiği dinamizim ve fedakârlık sonucu eriştiği teknik gücü karşısında son zamanlarda Birleşik Amerika'nın (Belirttiğim) üstünlüğü büyük ölçüde kaybetmekte oluşunun, Amerikan ekonomisinde görülen sarsıntıda ve gerilemede büyük etkisi olmaktadır.

BUGÜNKÜ POLİTİKAMIZ GERÇEKLERE TERS DÜŞMEKTEDİR

Kalkınma ve sanayileşme is tek ve çabası içinde olan Türkiye'nin yukardaki açıklamalarımla belirtmeye çalıştığım gerçekler üzerine önemle eğilmesi gerektiği kanısındayım Çünkü, üzülerek belirtmeliyim ki, bugünkü durumumuz bu gerçeklere ters düşen bir nitelikte görülmektedir.
Şöyle ki:

Cumhuriyetin Elinci yılında okuma-yazma bilmeyen vatandaşlarımızın sayısı on milyonları bulmaktadır. Bu gün 600 binin üstünde ilk okul çağındaki çocuğumuz okul ve öğretimden mahrumdur.

Orta öğretim müesseseleri gerek ihtiyacı karşılamak, gerekse öğretim kadroları yönlerinden yetersiz durumdadır

Teknik öğretime gelince: Bina, lâboratuvar öğretici kadroları, araştırmacılık, staj ve tatbikat, tekniği geliştirme gibi bu eğitimin ana unsurları yönünden yetersizdir. Ayrıca eğitilen yetişkin işçi, usta, kalfa, teknisyen, teknikeri, mühendis-Yüksek Mühendis oranları alt kademelerde düşük kalmakta ve piramit teşekkül edememektedir.

Eğitimde çok yararlı olabilecek yayın, radyo, televizyon, filimcilik, Türkiye'de kendilerinden beklenen rolü oynamaktan uzak, bu yönden yetersiz ve yetersiz durumdadır. -970'ler Türkiye'sinde Türk halkının çok büyük çoğunluğu televizyonu izlemek olanağından yoksundur. Radyo yayınlarının dinlenemediği yurt köşeleri bulunmaktadır.

TÜRKİYE'DE DÜŞÜNCE ÖZGÜRLÜGÜ YETERSİZ

Düşünce özgürlüğü içinde fikir ve görüşlerini açıklama olanaklarının Türk vatandaşlarına yeteri ölçüde sağladığını öne sürmek mümkün değildir.

Türkiye ve Türkler konusunda, tarihi, sosyal kültürel v.b. yapılmış araştırma ve incelemelerin çoğunluğunu yabancıların oluşturmuş olması gerçeğini üzülerek belirtmek isterim.

Eğitim metodları sık sık değiştirilmekte fakat bu günün insanının başarılı olmasını oluşturacak, uygulamasına hemen geçilecek teknik, sosyal araştırıcılık ve bir dalda bilinçlenmeyi sağlayan bilgileri veren bir sistem gelştirilememektedir.

Türkiye'de lise eğitimini tamamlamış yani 11 yıl eğitim gören bir genç, henüz ne yapacağını bilmez durumdadır. Üniversiteden mezun olan bir genç topluma yararlı ve prodüktiv hale gelmesi, dünyadaki sosyal ve teknik gelişmeleri kavrayabilmesi için yıllarca kendini yetiştirmesi zorunluğu karşısında kalmaktadır. Bu olanağı bulanlar veya bunu başarabilenler ise azınlıktadır.

Bütün halkın bilgi ve kültür seviyesini hiç değilse uygar bir millet sayılabilmenin en alt düzeyine getirmenin herşeyden öncelikle başarılması gerektiğine de işaret etmeliyim.

Çünkü eğitim ve kültür reformu diyeceğimiz bu iş başarılmadıkça gerekli olan diğer bütün reformları ve uzun sürede ekonomimizi sağlamlaştıracak halkın yaşam düzeyini yükseltecek bilinçli bir kalkınma ve sanayileşmeyi, başarmamız olanaksızdır. Doğal kaynaklarımızdan gereği gbi yararlanmamız onları korumamız ve onlara sahip çıkmamız, doğamızı tahripten ve yitirilmekten kurtarmamız buna bağlıdır.

Bunun için de işe bütün kurumların ve söz sahibi kimselerin Atatürkçü olduklarını öne sürüp ilân ettikleri Türkiye'de onun «Yeni kuşaklar sizin eseriniz olacaktır, ulusun geleceği sizin çalışma ve başarılarınıza bağlıdır» sözleriyle tanımladığı öğretmen ve eğitimcilerin yetişme ve diğer sorunlarını ele alarak başlamak gerekir. Söz gelişi öğretmenlerimizi, dış ülkelerde işçiliği öğretmenliğe tercetmek zorunda kalmaktan, yetişkin Profesörlerimizi yetenekli genç eğitimci ve mühendislerimizi, doktorlarımızı yabancı ülkelere çalışmaya gitmekten, koruyacak koşulları getirmek gerekir.

Cemiyette hakları olan maddi ve özellikle manevi değerin verilmesini, en yetenekli gençlerimizin, öğretmenlik meslelamak lâzımdır.
ğine girmeyi istemelerini sağ-

KALKINMANIN BİLİNCİNE VARMAK GEREK.

Bir ülkede sosyal adaletin, kişi özgürlüğünün, olanak eşitliğinin, dengeli gelir dağılımının gerçekleştirilebilmesi için o ülke halkının bu kavramların bilincine varmış olmaları gerekir. Halkın, yerli ve yabancı mahut zümreler tarafından sömürülmesi, aşırı sol ve sağ akımların etkisinden ve kötü sonuçlarından, aldatılmaktan kurtarılmasının yolu da budur.

Milletlerin kalkınma ve sanayileşmesinde doğal kaynaklarının ve doğanın korunmasında ve bunlardan yararlanmada başarı sağlayabilmeleri için bilgili, yetenekli, dünya ve teknik gelişmeleri takip eden teknik elemanlardan oluşan bir teknik güce sahip olmaları lâzımdır.

Kalkınma ve sanayileşme süresi içinde olan Türkiye'de de:

1 — Kalkınma ve sanayileşmenin plânlamasında,

2 — Fabrika ve tesislerin modern ve en son teknik gelişmelere göre kurulmasında,

3 — Çevre kirlenmesi ve çevre sorunları yönünden kuruluşların tesis edilecekleri yerlerin ve alınacak tedbirlerin saptanmasında,

4 — Devletin ve özel sektörün yaptırdığı yapıların, mühendislik bilimi ve tekniğin gerektirdiği koşulara uygunluğunu sağlamakta,

5 — Hızla gelişmekte olan şehirleşmede doğal güzelliklerin ve estetiğin korunması, su, kanalizasyon, ulaşım, kominikasyon, konut v.b. sosyal tesislerin plânlama ve yapımında en büyük görev ve sorumluluk özellikle devlet kuruluşlarında çalışan teknisyen ve teknogatlara düşmektedir.

ÖZEL SEKTÖRDEN ÇOK YÖNÜ KALKINMA BEKLEMEK İMKANSIZ.

En ucuza maletmek en çok kâr sağlamak ilkesini ön plânda tutan özel sektörden, yukardaki koşulların kontrol ve sağlanmasını beklemek gerçeçeklilikle bağdaşan bir tutum olamaz.

Kısa sürede büyük kârlar sağlayıp geleceğe aldırmamak tutumunda olan yatırımcılık heveslileri de öngörülürse problemin önemi açıklıkla ortadadır. Söz gelişi: Çevre kirlenmesi ve genel olarak çevre sorunları yönünden alınması kaçınılmaz olan maliyeti arttırıcı, keyfi davranışlara izin vermeyen, sağlığa, doğaya ve doğal kaynaklara zarar verecek uğraşılarla büyük kârlar sağlamayı önleyici tedbirlerin, devlet kontrolü olmadan alınacağını varsaymak hayal perestlikten de ötede bir iyimserliktir. Hattâ en iyi niyetli yatırımcıların neden olacakları sorunların ve zararların farkında olmamaları bile mümkündür. Nitekim Halic'in, Marmara kıyılarının, İzmit ve İzmir körfezlerinin durumu bu görüşü kanıtlamaya yeter.

1972 yılında İnşaat Mühendisleri odasının yaptığı bir araştırmada İstanbul'da inşa edilmekte olan yapılarda dökülen betonların % 90 oranında teknik koşulara uygun bulunmadığı tesbit edilmiştir. Asfalt yolların kısa sürede delik deşik hâle gelmesinin nedeni malzeme ve inşaat teknik şartların sağlanmamasıdır. Örneğin, ratıp hatta yağmurlu havada asfalt döküldüğü görülmektedir.

Taksim meydanında yakın gelecekte büyük sorunlar ortaya çıkaracak, o sahilin panoramasını ve doğal güzelliğini perişan eden 20-30 katlı binalar inşa edilmektedir. Pendik'te tersane inşa ediliyor. Böyle örnekleri sayısız olarak çoğaltmak mümkündür.
teknokratları bünyesinde taşı-
Açıklamalarımla kalkınma ve sanayileşmede teknik gücün öneminin ve devletin bilgili yetenekli teknisyen ve yan bir teknik organizasyona ve güce sahip olması gerektiğinin belirlendiği kanısındayım.

TEKNİK ELEMAN POLİTİKASI NE DURUMDA

Türkiye'nin teknik gücü ve teknik eleman politikası ne durumdadır:

Öncelikle belirtmeliyim ki teknik güç teknisyen ve mühendis sayısı ile ölçülemez. Teknik eleman ihtiyacının ve teknik gücün değerlendirilmesinde o ihtiyacı karşılıyacak nitelikte bilgi, yetenek ve tecrübe kazanmış olmayı da öngörmek gerekir.

En önemli olarak da bu gücün araştırma, tekniği geliştirme, yeni bulşlar yapabilme casfı ve kapasitesinin ön görülmesi lâzımdır. Aksi halde bu gücün tekniği uygulamadan ötede bir anlamı ve rolü olmayacaktır. Türkiye'de mühendislik düzeyinin altındaki kademedeki teknik elemanlar çoğunluğu ile bilgi ve yetenek bakımından ciddi çalışma yönünden gereken düzeyin altındadır.

Bunun başlıca nedeni ise bu elemanları yetiştiren okulların yetersizliği ve eğitimsiz kimselerin çıraklıktan yetişmeleridir.

Mühendislerimize gelince: Yakın zamanlara kadar yetişen mühendislerimiz memleketin en zeki, yetenekli ve en başarılı çocuklarının içinden kuvvetli bir teknik eğitimle yetişmiştir. (1)

Ayrıca ileri ülkeler üniversitelerinde yetişen veya bu ülkeklerde staj yapan mühendislerimizin sayısı da önemli bir yekûn tutmaktadır. Mühendislerimiz ileri tekniği takibetmek öğrenmek, geliştirmek yeni buluşlar yapmakta ve araştırmacılıkta Dünyanın en ileri miletlerinin mühendisleri ile yarışmak onlardan öne geçmek yeteneklerine sahiptirler. Yeterki bunun için gerekli ortam ve olanaklar sağlanmış olsun. Türkiye'de maalesef bu ortam ve olanaklar mevcut değildir.

İşlerin; kolay ve ucuza maletmek, teknik koşullara aldırmazlık zihniyetiyle yürütüldüğü, özel sektörünün mühen-

(Devamı 12. Sayfada)

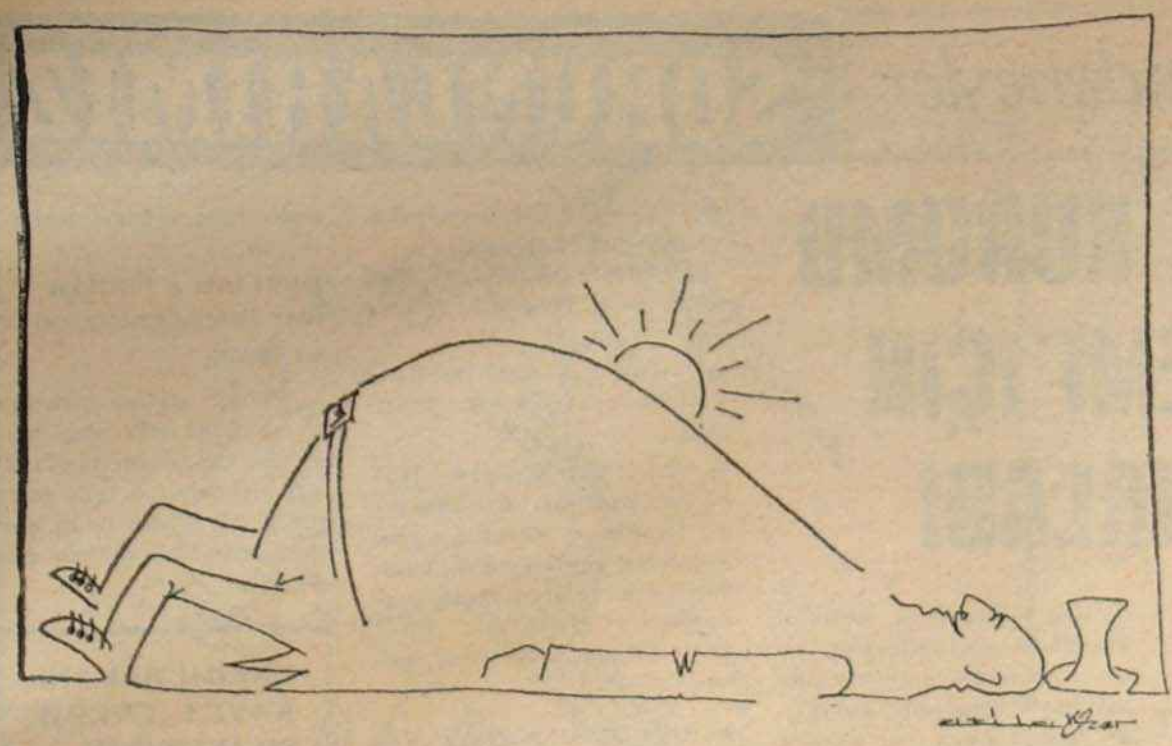

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği görüşlerini yeni hükümete bildirdi

Anayasada yapılan antidemokratik değişiklikler iptal edilmesi istendi

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, hükümetin kurulması münasebetiyle Başbakan Bülent Ecevit'e, Birliğin görüşlerini kapsayan bir yazı göndermiştir.

Yazıda, 50 binden fazla teknik elemanın temsilcisi olan Birliğin, ülke ve meslek sorunları konusundaki görüş ve önerileri, açıklanmıştır.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, son yıllarda, sosyal, ekonomik ve kültürel konulardaki görüşlerini belirttikten sonra şu önerilerde bulunmuştur:

«1 — Anayasada yapılan antidemokratik değişiklikler iptal edilmelidir.

2 — Örgütlü demokratik yaşayışı yok etmeyi, siyaseti belli bir dar çerçevede sınırlamayı, tek tip bir düşünceyi topluma egemen kılmayı amaçlayan, Dernekler Kanunu, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu, Siyasi Partiler Kanunu, Sendikalar Kanunu gibi kanunlardaki antidemokratik hükümler iptal edilmelidir.

3 — Basından baskı ve kitap yasağı kaldırılmalı, özerkliğe ters düşen TRT Kanunu değiştirilmeli, bilimsel ve yönetimsel özerkliği önleyen ve paralı eğitimi yaygınlaştıran Üniversiteler Kanunundaki antidemokratik hükümler çıkarılmalıdır.

4 — Ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel adaletsizlikler sonucu cezaevlerinde tutulan insanlarımızın ve halkımızın aylardır beklediği genel af, siyasi suçluların tümünün affını da sağlayacak bir biçimde ve âcilen ele alınmalıdır.

5 — Üretici niteliği yüzünden yatırımların denetiminde söz sahibi olan yurtsever teknik elemanların ve onların meslek örgütlerinin parçalanmasını ve susturulmasını amaçlayan, yabancı uzman saltanatına meşruiyet kazandıran, teknik eleman ücretlerinin daha fazla baskı altında tutulmasını hedefleyen Türk Mühendis ve Mimar Odaları kanun değişikliği teklifi, yasama organından geri alınmalı ve bu kanun, ülkenin ve teknik elemanların çağdaş ihtiyaçlarını karşılayacak biçimde yeniden hazırlanmalıdır.

6 — Memurlara ve dolayısiyle %80'i kamu görevi yapan teknik elemanlara sendika kurma ve grev hakkı tanınmalı ve bu hakkı önleyen yasalar değiştirilmelidir.

7 — Kamu kesiminde bütün araştırma, projelendirme ve uygulama işlemlerinin, ülke çıkarları doğrultusunda her türlü politik baskılardan uzak olarak ele alınacağı, Anayasa güvenliği altında özerk, bir devlet proje ofisi kurulmalıdır.

8 — Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve birliğe bağlı 16 meslek odası, kendi konularına giren alanlarda hazırlanacak olan yasalar, yönetmeliklerde söz sahibi olmalıdır. Birliğimiz ve odalarımız ilgili olduğumuz alanlarda çalışma yapan kamu kuruluşlarında temsil edilme olanağına sahip kılınmalıdır.

9 — Teknik hizmet ve teknoloji ithali konularında Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin kesin söz sahibi olması sağlanmalı ve bunu sağlamak için gerekli yasalar çıkarılmalıdır.

10 — Bu isteklerimiz gerçekleştirilinceye kadar, kısa dönemde:

a) Halkımızı ve biz teknik elemanları kasıp kavuran işsizlik ve pahalılık âfetine karşı halkın aktif katkısına dayanan dinamik mücadele olanakları sağlanmalıdır.

b) Artan hayat pahalılığı karşısında güç durumda bulunan memurları bu durumdan biraz olsun kurtarmak için, katsayı artan hayat pahalılığı oranında arttırılmalıdır.

c) Personel Kanunu, yan ödemeler ve kanun gücünde kararnamelerle, teknik elemanlar arasında bilerek yaratılan ayrıcalıklar derhal ortadan kaldırılmalıdır.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve birliğe bağlı 16 meslek odası, ülke ve halkımızın çıkarlarını gözeten ve yukarda belirtilen görüş ve öneriler doğrultusunda yapılacak olan çalışmaları desteklemeye hazır ve kararlıdır.»

«Hür sendika hareketinin demokratik rejimde olduğunu biliyoruz»

ANTALYA — Antalya'da başlayan Yol - İş sendikası 8 nci Genel Kurulunda «Türk işçisi hür sendika hareketinin toplu sözleşme ve grev hakkının demokratik rejimle var olduğuna inanmıştır.» denilmiştir.

Yaklaşık olarak bin kişinin izlediği toplantıda, açış konuşmasını yapan Nejat Yapıcı, özetle şöyle konuşmuştur:

«Toplu sözleşme grev ve lokavt kanunlarının kabul edilmesiyle Türk Sosyal hayatında yeni bir çalışma ve mesuliyet devri açılmıştır. Toplu sözleşme ve grev hakkı, memleketimizin toplumsal hayatın çok önemli gelişmeler kaydetmiş, vatandaşın ve işçinin gönlünde yerleşmiştir. Sendikacılar demokratik rejim bahsinde hassastır, titizdir ve demokratik rejimin bekçisidir. İşçi hür sendika hareketinin toplu sözleşme ve grev yapma hakkının demokratik rejimle birlikte var olduğuna inanmıştır. İşçiye ve sendikacıya demokratik rejim aleyhtarı propaganda artık tesir etmez iz bırakmaz. Türk işçisinin iktisadî hayatına büyük refahlık getireceği şüphesiz olan işsizlik sigortası, tarım iş kanunu ve vergi reformu kanunudur. Bunlar yıllardır rafa akldırılmıştır. Bu kanun rafa kaldırılmıştır. Bu kanun mesi zaruret haline gelmiştir.»

TÜRKİYE'DE DÜNYADA TEKNİK

Yıkılan köprü açıklığı yerine değişik dizayn getirildi

Dünya basınını bir süre işgal eden kutu kesitli köprülerdeki yıkılma hâdiseleri içinde adı geçen Avustralya'daki Westgate Köprüsü için Avustralyalı John Holland ve İngiliz Redpath Dorman Long Limited firmalarının ortaklığında inşaata değiştirilmiş bir dizayn ile devam edilmektedir.

Bu değiştirilmiş dizayn, ilgili firmalarca adı geçen köprünün en batı açıklığında vuku bulan yıkılmayı müteakip, orijinal dizaynın değiştirilmesi üzerine Yarra Nehri Geçişi Otoritesine teklif edilmiş ve kabul edilmiştir.

Geçici ayak mesnetlerle takviye edilen mevcut doğu tarafı çelik açıklıklı olmaktadır. Montajın geri kalan kısmında değişik dizayn ile getirilen şu husus tatbik edilmektedir. Kutu rijitlik kirişi üst başlık levhalarının değiştirilmesi ve yeni ortotropik panellerin yerleştirilmesi sırasında yapıya yukarda bahsedilen geçici takviye yapılmaktadır. Panellerdeki rijitlik levhalar ile takviye edilmiş olup, kutu kiriş içindeki diyaframların da sayısı artırılmıştır. NEZİH OYLU (İnş. Y. Müh.)

Danimarka İsveç'e karayoluyla bağlanıyor

Kısa zamanda Danimarka'yı İsveç'e, Copenhagen ile Malmö arasında Oeresund üzerinden karayoluyla bağlamak üzere son tavsiyeler yapılmıştır.

Malmö (İsveç) otoyol ile Limhamn'a bağlanacaktır. Linhamn ve Saltholm arasında 50 m. yüksekliğinde ve 6,4 Km. uzunluğunda bir köprü inşa edilecektir. Saltholm'u Copenhagen'a bağlayacak kısımda ise adı geçen köprü bir tünel ile birleşecektir. Tünel, 1500 m. uzunlukta iki şeritli iki adet çelik tüpten ibaret olacaktır.

Proje maliyetinin $ 249.2 milyon dolar (=3,73 milyar TL) olacağı hesaplanmıştır. 1990 yılında Saltholm ile Dragor arasında yeni bir bağlantı yapılması da öngörülmüştür.

yapı-endüstri merkezi
YAYINI (İstanbul-İzmir)

YAPI KATALOĞU 73

yapı-endüstri merkezi
(Uluslararası Yapı Merkezleri Birliği «U. I. C. B.» Üyesi)

ÇIKTI

- yapı malzemesi ve donatımına ait teknik bilgiler
- yapı malzemesi üreten firmalar rehberi
- imar kanunu (yeni şekliyle)
- ticaret ataşeliklerinin adresleri
- meslek odalarının adresleri

TEMİN EDİLECEĞİ YERLER:
YAPI-ENDÜSTRİ MERKEZİ CUMHURİYET CADDESİ, 329 HARBİYE İSTANBUL TEL. 48 48 14
YAPI-ENDÜSTRİ MERKEZİ EGE BÖLGESİ ŞUBESİ CUMHURİYET MEYDANI, 11 İZMİR TEL. 33 409

has reklam

incelemeler, araştırmalar, deneyler

SORUNLARIMIZ

TÜRKİYE ELEKTRİK KURUMU 1974 - 1987 DÖNEMİ İÇİN PROGRAM HAZIRLADI

Türkiye Elektrik Kurumu (TEK) İkinci ve Üçüncü Beş Yıllık Plânlarda öngörülen enerji üretim ve dağıtım hedeflerini gerçekleştirebilmek amacıyla bir «program» hazırlamıştır. Programın temel hedefleri olarak;

1) Üretimde dar boğazların önlenmesi,

2) Şebekenin bütün yurt düzeyine yayılması ve mümkün olduğu kadar çok kentin nisbeten ucuz enerji kaynaklarına bağlanması,

3) Münferit şebekelerin birbirine bağlanması ile daha ekonomik üretim ve dağıtımın gerçekleştirilmesi öngörülmüş tür.

ÜRETİM HEDEFLERİ :

1972 yılında 113g0 kwh. olan enerji üretiminin gelecek yıllardaki hedefleri şu şekilde saptanmıştır:

1977	21750 kwh.
1982	37500 kwh.
1987	62600 kwh.
19z5	128800 kwh.

Aynı dönem içindeki pu-MW, 11.280 MW, 23,200 MW ant yükleri 3,z20 MW, 6,750 olacaktır.. Böylece 1972 üretim seviyesine göre artış oranları şu şekilde gerçekleşecek tir.

1977'ye kadar	1,9 katı
1982'ye kadar	3,2 katı
1987'ye kadar	5,4 katı
1995'ye kadar	11,1 katı

Yine aynı dönem içindeki yıl lık enerji taleplerindeki artış oranları ise,

1973 - 1977 dönem için	13,5
1978 - 1982 » »	11,5
1983 - 1987 » »	11.0

olup bu oranlar 1995'te % 8,8'e ve 2000 yılında % 7,8'e düşecektir.

YAPILAN ÇALIŞMALAR

Yukarıda verilen talebi karşılamak için TEK üç ayrı çalışma yapmıştır.

1971 yılında, 1. Beş Yıllık Kalkınma Plânının hazırlanışı sırasında, gelecekteki üretim birimlerinin plânlanması üzerinde durulmuş ve sonuçlar Devlet Plânlama Teşkilâtına şerilmiştir. Değerlendirmede 1971 ffiyatları kullanılmış ve 10 değişik alternatif arasında 9'uncusunun uygunluğu öngörülmüştür.

1972 yılında aynı çalışma 1972 fiyatlarına göre yeniden gözden geçirilmiş ve sonuç tekrar bir rapor haline getirilmiştir. Bu raporda müşahit mühendislik firması tarafından 1200 MW'lık Elbistan Linyit Enerji üretim birimi için hazırlanan maliyet tahminlerine özel önem verilmiştir.

Yedi ayrı alternatifin mukayese edildiği bu raporda daha ilk değerlendirmede su enerjisinin en ekonomik olduğu görülmüş ve su enerjisi projeleri arasında hiçbir değişiklik söz konusu edilmemiştir

Böylece çalışmalar termik enerji santralları, özellikle 1972 gerçekleştirmesi gereken ler, üzerinde yoğunlaştırılmış tır.

1972 yılında hazırlanan yük tahminleri ve maliyet değiştiğinden bu sefer 1972 yılında «Türkiye enterkonekte sistemi ni geliştirme proğramı» yeniden gözden geçirilmiştir. Ancak bu çalışma esnasında zaman kısıtlı olduğundan dikkatler sadece üretim birimleri nin (tesisleri) geliştirilmesi üzerine toplanmıştır.

Bu son çalışmada en son yük tahminleri ve 1971 yılı or tası fiyatları başlangıç noktalaları değerleri olarak kabul edilmiştir.

Ayrıca 1973 çalışmalarında da bir önceki çalışmada en eko nomik bulunan hidro - elektrik santrallar üzerinde değişiklik yapılmamış, bunlar göz den geçirilen bütün alternatif ler arasında yerini muhafaza etmişlerdir. Yine 1973 çalışma hafaza eSDROT 2i LD AAA larında, en düşük maliyetli alternatifin elde etmek için termik enerji santrallarının etkileri, gözönünde tutulmuştur.

Üretim projeleri için bütün maliyet tahminleri gözden ge çirilmiş ve Afşin-Elbistan projesine özel önem verilmiştir.

1973 çalışmalarında 13 alter netif mukayese edilmiş ve 8'-nolu alternatif uygun görülmüştür. Bu alternatif milli kaynakların tamamen kullanılmasına imkân veren, OPEC ülkelerinin gelecekte yapmayı düşündükleri zamlar yüzünden dengesiz Fuel-oil kullanımının yaratacağı arz ve maliyet riskini ortadan kaldıran bir alternatif olarak ortaya çıkmıştır.

ÖNGÖRÜLEN GELİŞTİRME PROGRAMI

Öngörülen program halen yapımı devam etmekte olan (TEK tarafından yapılan Seyitömer T.E.S. 2'nci ve 3'ncü üniteleri, Tunçbiler B. 1. ünitesi gaztürbinleri toplam 200 MW; DSİ tarafından yapılan Keban, Gökçekaya, Çıldır, Ha san Uğurlu H.E.S.) veya halen ihale edilmiş olanların (D. S.İ tarafından yapılacak Keban 5 ve 6. üniteleri) yanı sıra şu projeleri içermektedir.

a) TEK tarafından gerçekleştirilecek olan projeler.

i) 1977 ilk yarısında bitirilecek 3 X 150 MW'lık linyit birimleri; Bunlardan birincisi Tunçbilektedir. TKİ, 1976 yılı sonuna kadar geliştirilebilecek linyit sahalarını araştırmaktadır. Eğer bu sahalar 1973 yılı sonuna kadar belirlenememiş ise karar yeniden gözden geçirilecektir.

ii) 1977 yılı sonunda Soma'da işletmeye açılacak 150 MW lık linyit birimi,

iii) 1977 - 1980 dönemi içinde bitirilecek Elbistan'daki 4 X 300 MW 1200 MW'lık enerji tesisi.

iv) Halen mevcut fakat eskimiş olan Çatalağzı termik enerji santralı yerine 1980 yılı sonunda 150 MW'lık yeni bir ünite kurulacaktır. (mevcut birimler pik üniteleri olarak görev alacaktır.)

v) 1982 yılında hizmete girecek 150 MW'lı Amasra ünitesi (Bu ünite Amasra-Zonguldak bölgesinin koklaştırılamayan kömürlerini kullanacaktır.)

vi) Kullanılmağa müsait linyit sahalarından birinde kurulacak 150 MW'lık ünitenin inşaatyı. Bu ünite 1982 yılı sonunda hizmete girecektir.

vii) 1984-1987 yılları arasında üretime geçecek 3 termik enerji santralı. -NÜKLEER ÜNİTELER 1 (600 MWe) ve 2 (750 MWe) adı verilen birinci ve üçüncü üniteler 1984 - 1987 arasında hizmete girecektir.

İkinci ünite Afşin-Elbistan II (4X300= 1200 MW) projesi olup 1985-1987 yılında işletmeye açılacaktır.

b) DSİ tarafından gerçekleştirilecek projeler.

(Bunlar 1312 nolu yasa gereğince işletmeye açıldıktan sonra TEK'e devredilecektir.)

i) Büyük hidroelektrik projeleri.

★ Aslantaş barajı ve hidroelektrik santralı (Ekim 1979)

★ Oymapınar barajı ve H.E.S. (Temmuz 1981).

★ Karakaya barajı ve H.E.S. «Aşağı Fırat 2. projesi». (Eylül 1981. İlk iki ünite 1981 de, 3. ve 4. 1982'de 5. 6. 1983 de.)

★ Kızılırmak üzerinde Altınkaya barajı ve H.E.S. (Nisan 1983)

★ Karababa barajı ve H.E.S. «Aşağı Fırat 4'üncü projesi» (Keban ve Karakaya projelerinden sonra üçüncü olarak bitirilecek ve 1984 Haziranında üretime girecektir.) (İlk 3 ünite 1984'te 4 ve 5'inci üniteler 1985'te).

★ Gölköy barajı ve H.E.S. «Aşağı Fırat 3'üncü projesi» (Karakaya'dan sonra inşa edilecek ve 1986'da bitirilecektir.

ii) Ortaboy hidroelektrik projeleri.

Türkiye'nin su kaynaklarından maksimum faydayı sağlamak için aşağıdaki ortaboy hidrolik santralların projelerinin hazırlaması öngörülmüştür.

★ Harşit ırmağı üzerinde Doğanket barajı ve H.E.S. (Ekim 1978)

★ Kelkit çayı üzerinde Köklüce B. ve H.E.S. (Temmuz

★ Fethiye - Eşen H.E.S. (E-1979)
kim 1979)

★ Kızılırmak üzerinde Köprüköy B ve H.E.S. (Ekim 1981)

★ Kızılırmak üzerinde Yahşihan ve Aksu ırmağı üzerinde Karacaören H.E.S.'leri (Eylü, Kasım 1982).

iii) Küçük hidro-elektrik projeleri

Toplam 400 MW'lık üretim kapasitesine ulaşan bir çok küçük çaplı hidrolik enerji kaynakları 5.B.Y.K.P döneminde (1983 - 1987) hizmete açılacaktır. Bu küçük çaplı hidrolik enerji kaynaklarının kullanılmasındaki amaç ülkenin ucuz su kaynaklarından maksimum faydayı temin etmektir.

KURULMUŞ ÜRETİM KAPASİTELERİNE GÖRE GELİŞME :

1972 yılı sonuna göre Türkiye'nin 2,153 MW olan toplam üretim kapasitesi, 11.571 TWh olan ortalama su yılı enerjisi, 10,656 TWh olan ünite enerji kapasiteleri şu şekilde gelişecektir.

ENERJİ BAKANI KAYRA, ENERJİ SIKINTISININ, ÜRETİMİN FUEL-OIL'E DAYANDIRILMASI YÜZÜNDEN DOĞDUĞUNU SÖYLEDİ

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Cahit Kayra, yaptığı bir açıklamada, fuel - oil üretim ve tüketimindeki dengesizliğin, elektrik enerjisi üretiminin büyük ölçüde fuel - oil ile işleyen santrallere dönüştürülmesinin sonucu olduğunu söylemiştir.

Kayra, dünyadaki petrol bunalımının Türkiye'yi de etkilediğini hatırlattıktan sonra, Türkiye'ye ham petrol ithalâtının istenilen bollukta yapılamadığını belirterek, «Başlangıçta bizimle ilgisi olmayan, bizim elimizde olmayan nedenlerle ortaya çıkmış bulunan bunalımı, kısa zamanda tamamiyle aşacağımızdan kuşku duymuyoruz. Bize devredilen duruma göre, yetersiz olanaklarla ihtiyaçlarımızın olağanın dışında çaba göstererek, sorumluluk alarak dengelemeye çalışıyoruz ve bu dengeleme dönemini kısaltabilmek için elimizden gelen çayreti harcıyoruz» demiştir.

Sistemin toplam üretim kapasitesi

	Toplam Aralık ayı Kapasitesi MW	Ortalama Su yılı enerjisi TWH	Ünite Enerji TWH
1977	5.0001	22.220	21.011
1982	8,777	40.013	37.182
1987	14,177	69.331	62.865

Termik ve hidro enerji cinsinden

		Toplam Aralık ayı kapasitesi MW	%	Sistemin toplam Ortalama Su yılı enerjisi TWh	-.%	Üretim Kapasitesi Ünite Enerjisi TWh	%
1972	Termik	2,153	61,1	8.200	70,9	8,200	77,0
	Hidrolik	837	38,9	3,371	29,1	3,371	23.0
1977	Termik	2646	52,9	13,268	59,7	13,268	63,1
	Hidrolik	2,355	47,1	8.952	40,3	7,743	36,9
1982	Termik	4.336	49.4	21,959	53,5	21,959	59,0
	Hidrolik	4,441	50,6	19.054	46,5	15.223	41.0
1987	Termik	7,036	49,6	37,131	53,5	37.131	59.1
	Hidrolik	7,141	50,4	32,200	46,5	25,734	40.9

1987 yılına kadar 7.141 MW'lık hidro-elektrik tesisi kurulacak ve su kaynaklarında yaklaşık olarak 30 TWh'lık enerji üretilecektir.

Türkiye'nin en ekonomik maksimum hidrolik enerjisi 69,5 TWh olarak tespit edildiğine göre bunun % 43'lük miktarı 1987 yılına kadar gerçekleşmiş olacaktır.

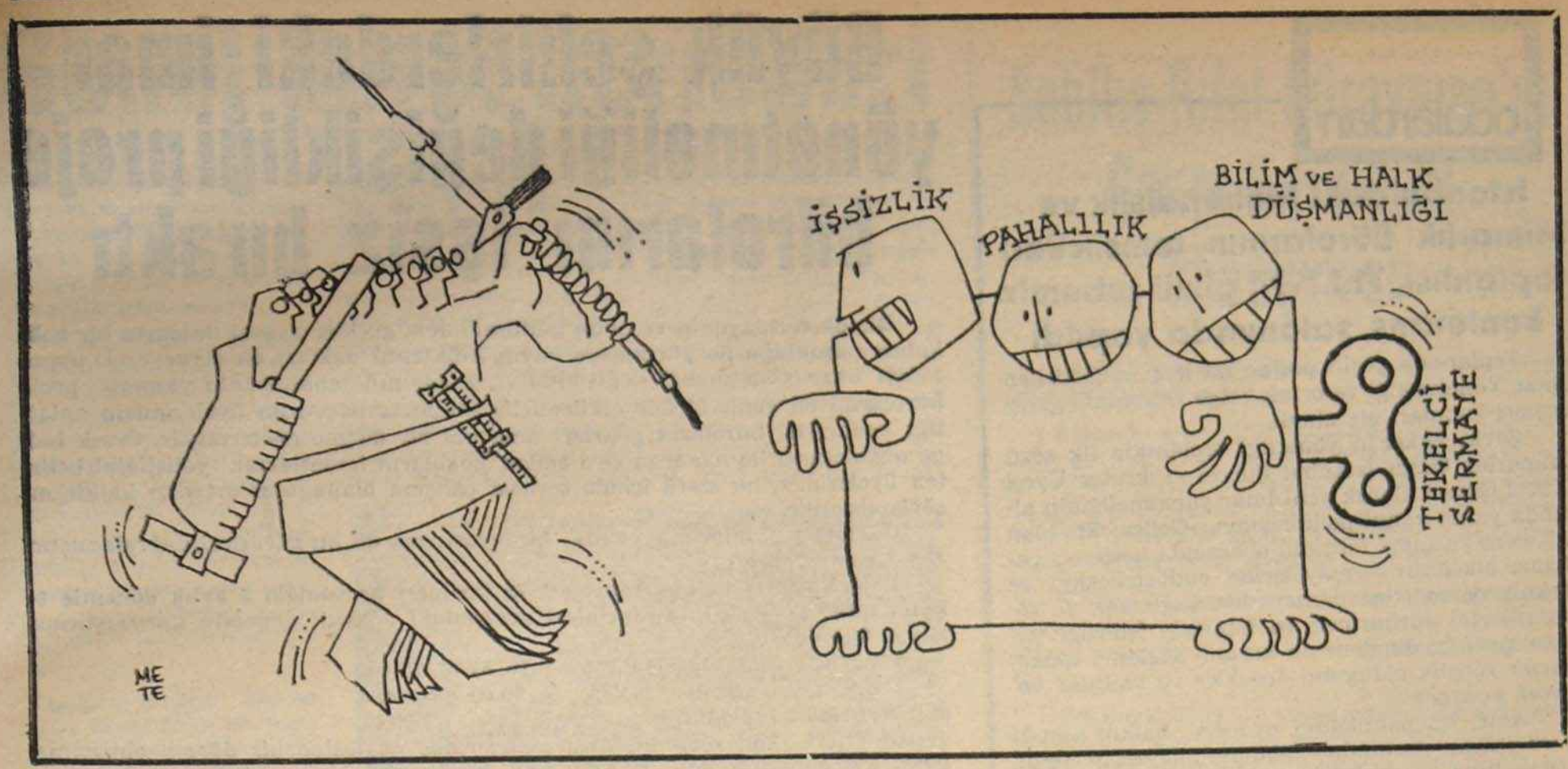

Gooyear, Shell, Otomarsan İstanbulun trafik sorunu için açılacak kampanyaya katılıyor

TRAFİK SORUNUNU YARATANLAR YENİ OYUNLAR PEŞİNDE!..

Geçtiğimiz günlerde yüksek tirajlı bir gazetede, İstanbul şehrinde bir trafik vakfının kurulacağı konusunda bir haber yer aldı.

Haberi aynen aktarıyoruz:

Vali Namık Kemal Şentürk «İstanbul'un trafik sorununa çözüm bulacak vakfın kuruluş çalışmalarının başladığını» söylemiştir. Goodyear, Shell, Mobil ve Otomarsan kuruluşları da trafik sorunu için açılacak kampanyaya katkıda bulunacaklarını bildirmişlerdir.

VALİNİN SÖZLERİ

İstanbul Valisi Şentürk, Trafik Vakfı konusunda şunları söylemiştir:

«Sayın İpekçi'nin görüş, öneri ve çağrısına içtenlikle katılıyor ve teşekkür ediyorum. Şehrimiz trafik sorunun çözümleme gayretlerimize her ne şekilde olursa olsun katkıda bulunacak, yardımcı olacak herkese, her kuruluşa ancak şükran borçlusu oluruz. Ciddi bir etüde, plân ve projeye dayalı olmayan girişimlerin isabetsiz ve faydasız olacağı aşikârdır.

O sebeple yapılmasına başlanılan ve hızla ilerleyen, kısa zamanda alınması lüzumlu tedbirleri de beraber getirecek trafik etüdü sonuçları tatbikatında vaad edilen yardımların payı muhakkak ki büyük olacaktır. Her türlü yardım, bağış ve katkıları ciddiyet ve itimadla gayesine uygun olarak değerlendirecek Trafik Vakfı kuruluş çalışmalarına başlanmıştır. Bütün bunların yanında en önemli hususu şoför, sürücü, yaya cümlemizin trafik kurallarına uyarlıkta göstereceğimiz dikkat ve hassasiyet olduğu kanısındayım. Bu güzel ve takdire değer hareket manâsına uygun olarak değerlendirilecektir.»

GOODYEAR

Goodyear Halkla İlişkiler Müdürü Ahmet Güngör Ençer «Böyle bir katkıda bulunmayı şirketimizin topluma karşı olan bir görevi kabul ediyoruz» demiştir.

Ahmet Güngör Ençer şöyle devam etmiştir:

«Goodyear olarak tek başımıza trafik konusunda çeşitli eğitim, hatırlatma çalışmaları yaptık. Birleştirilmiş ve organize olmuş bir çalışmanın böyle bir konuda daha yararlı olacağına inanmaktayız. Örneğin geçen yıl yapılan Türkiye'nin en iyi ağır vasıta şoförü yarışması her ne kadar yararlı oldu ise de, yurt çapında bir sorun olan trafik problemine çözümlenmesi açısından pek ufak bir katkıda bulunabilmiştir. Otomotiv Sanayiinin bir araya gelerek Türkiye'nin en büyük şehri olan İstanbul'daki trafik sorununu teknik, eğitme, duyurma, trafiğin yeniden düzenlenmesi ve daha sayısız yönden olumlu bir sonuca ulaştırmada, sayısız faydaları olacaktır. Milliyet'in böylesine önemli bir sorunu kamuoyuna aktarmasını da takdirle karşılıyoruz.»

SHELL

Shell Şirketleri Dış İlişkiler Müdürü Dr. Mehmet Turaç, trafik sorunuyla ilgili çağrı üzerine şunları söylemiştir:

«İstanbul'un trafik derdinin halline Shell de bir katkıda bulunacaktır. Zaten eskiden beri bu yolda trafik okulları, trafik eğitim filmleri, yayınlar, trafik kervanı, çeşitli sergi ve toplantılar şeklinde Türkiye Trafik Kazalarını Önleme Derneği ile müşterek çalışmalarımız olmuştur ve devam etmektedir.

Bu yolda bilgisi çok üniversite ilgilileri ile pratik hâl çarelerini görebilen trafik elemanlarını ve şoför derneklerini, bu hakikî hizmet için bir araya getirerek ve şahsiyeti bir kenara bırakarak devamlı bir şekilde faydalanmak gerekir. Bu yolda mazide yapılan etüd ve çalışmalardan esinlenmek ve alınan kararları çekinmeden istisnasız tatbik gerekir.»

MOBİL

Mobil Dış Münasebetler Müdürü Mehmet Akter, «Bir petrol şirketi olarak bu soruna bir katkıda bulunmayı arzulamaktayız» demiştir.

Mehmet Akter'in açıklaması şöyledir:

«Bir petrol şirketi olarak bu soruna bir katkıda bulunmayı arzulamaktayız. Ortaya atılan çağrıyı olumlu karşılıyoruz.

İstanbul gibi bir kentin trafik sorununun çözümünde kuşkusuz bu gibi bütün kuruluşların katkıda bulunması gereklidir.

Bir Trafik Vakfı kurulması, meselenin çözümünde işleri tek elden yönetmek bakımından da olumlu sonuçlar getirecektir.»

OTOMARSAN

Otomarsan A.Ş. Genel Müdürü Tahsin Önalp, «Prensip olarak böyle bir kampanyada görev almak ve maddi katkıda bulunmaktan şeref duyarız» demiştir.

Genel Müdür Tahsin Önalp, yapılacak yardımın miktarı hususunda kesin kararın kampanyanın seyrine göre düzenleneceğini belirttikten sonra, «Durumu en kısa zamanda İdare Meclisimize intikal ettireceğiz» şeklinde konuşmuştur.

TEKNİK GÜÇ'ÜN YORUMU:

Söz konusu şirket yetkililerinin trafik problemini bir şoför eğitimi sorunu gibi görmeleri şaşkınlık yaratmamalıdır. Bilindiği gibi, İstanbul trafiğinin içine düştüğü çıkmazda en büyük pay, artan özel otomobil sayısındadır. Dolmuşçuluğun suçlanmasından, şoförlerin bilgisizliğine, hattâ yayaların sorumsuzluğuna kadar diğer bütün öneriler, dikkati bu noktadan uzaklaştırıp, tatlı kârların tehlikeye düşmesini önlemek isteğinden ötede bir anlam taşımaz. Ayrıca ulaşım sektöründe trafik sorununun ortaya çıkardığı bir gereksiz tüketim de söz konusudur. Bu sektörde, ana tüketim malzemelerini imâl eden yukardaki şirketlerin, mevcut kârlarını azaltacak bir çözümü kabul etmelerini beklemek, pek tutarlı bir davranış olmaz sanıyoruz. Bu baylardan trafik sorununun çözümünde sağlanacak en büyük yarar, yapılacak tutarlı girişimleri engellemelerini önlemektir. Gölge etmesinler, başka ihsan istemiyoruz.

İSTANBUL'UN TRAFİK SORUNU

İSTANBUL'UN TRAFİK SORUNUYLA İLGİLİ TEŞEBBÜS İLGİYLE KARŞILANDI

Vali: «Trafik Vakfı için çalışma başladı»

Goodyear, Shell, Mobil, Otomarsan İstanbul'un trafik sorunu için açılacak kampanyaya katılacaklarını söyledi.

KENDİ UÇAĞINI KENDİN YAP

HAVA KUVVETLERİNİ GÜÇLENDİRME VAKFI

odalardan

İstanbuldaki Mühendislik ve Mimarlık Bürolarının temsilcileri toplantısı, 31.1.1974 günü şubemiz konferans salonunda yapıldı

Toplantıda peşin peşine iki kez değiştirilen İmar Yönetmeliği ve ortak belge Düzeninin gelişmeleri konuları ele alındı.

Şevki Erker'in yönettiği toplantıda ilk sözü Mimarlar Odası İstanbul Şubesi sekreter Üyesi Yücel Gürsel alarak yeni İmar yönetmeliğinin altında yatan konut politikasının, «Gelişmekte olan ülkelere yardım» formülü arkasında ilerlemiş yabancı ülkelerin sermayelerine, endüstrilerine, ve teknik personeline pazaryerleri sağlamak ve sömürülerini sürdürmek ve bunlarla işbirliği yapan yerli holdinglere de kazanç sağlama amaçlarını yönelik olduğunu örnekler ve kanıtlar vererek açıkladı.

Ama, bu politikanın uyanan halkın seçtiği yeni iktidar taramdan benimsenmeyeceği gibi, bu politika ile büsbütün işsizliğe itilmek istenen Türk Mühendis ve Mimarların meslek ve ödevlerine sahip çıkacaklarını ve halkın yararına olan bir politikaya dayalı bir İmar Yönetmeliği istediklerini belirtti.

İnşaat Mühendisleri Odası ile tam bir işbirliği içinde bulunan Mimarlar Odasının İstanbul Şubesi Yöneticileri olarak bu yolda çalıştıklarını ve ortak bir komisyon kurarak yeni yönetmelik tasarısının hızlanmasını karar verildiklerini açıkladı.

İkinci sözü İnşat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Başkanı Ertuğrul Tığlay aldı. Yücel Gürsel'in konuşmasını destekledi, ve «Bu sorun, halka hizmet yapmamamıza karşı olan eski iktidarların planladıkları engellemelerden birisidir. Belge uygulamalarına son vermek amacıyla çıkarılan 60 No.lu genelge, meslek Odalarının kapılarına kilit vurmayı öngören yasal tedbirler, bu genel planın birer parçasıdırlar. Bu kötü politikanın kalıntılarını temizleyip yurtsever hizmetlerimize koyulacağız» diyerek, böyle bir siyasal ortama kavuşulduğunu belirtti ve çalışmalarda bütün Mühendis ve Mimarların, Tekniker, Teknisyenlerin, yabancı sermayenin işbirlikçisi olmayan İnşaat ve Tesisat Müteahhitleri ve inşaatçıların iyi ilişkiler kurup, ortak hedefe birlik ve beraberlik içinde bilinçle yürümeleri zorunluluğuna değindi.

Bundan sonra söz alan Büro sahipleri Yeni İmar Yönetmeliğinin temeldeki bozukluğunda görüş birliğinde olduklarını ve bunun yanında, çok ayrı karekter gösteren büyük şehirlerin özelliklerine göre ayrı ayrı İmar Yönetmelikleri yapılması gerekirken, Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa, gibi büyük şehirleri kapsayan tek bir yöentmeliğin her şehirde başka başka çıkmazlar ve gülünç durumlar yaratmasının kaçınılmaz olduğunu ve İmar İskan Bakanlığının ilgili Belediyelerden ve öteki kamu kuruluşların görüş ve önerilerini almadan yönetmelik hazırlamasının bilim ve tekniğe sırt çevirmekten başka bir anlam taşıyamayacağını ileri sürdüler.

Çelişik ve tutarsız maddelerden örnekler verdiler. Yönetmelik değişikliğinin daha önce verilmiş İmar durumlarına göre yapılmış olan bir çoki projelerin ve açılan temellerin bekletildiği, inşaat sahiplerinin zor durumda kaldıkları, proje müelliflerinin projelerin onaylanmaması nedeniyle ücretlerini alamadıklarını, başka proje de yapamadıklarını belirterek yakınmışlardır. Sonuç olarak; YENİ YÖNETMELİĞİN EN KISA ZAMANDA YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMASI ve İSTANBUL'UN ÖZELLİKLERİNE UYGUN BİR YÖNETMELİK HAZIRLANINCAYA DEĞİN ESKİ YÖNETMELİĞİN UYGULANMASI ZORUNLUĞUNDA GÖRÜŞ BİRLİĞİNE VARILMIŞTIR.

Bundan sonra ortak Belge Düzenindeki değişiklikle üzerinde açıklamalar yapılmış ve bunu engelleyen 60 No.lu genelgenin de bir an önce geri alınarak, ülke çapında yürütülmesi için Bakanlıça yeni bir genelge ve yönetmelik çıkarılmasının sağlanması için Ankara'ya temsilciler gönderilmesi istenmiştir.

Toplantı dört saat sürmüştür.

Büyük şehirlerdeki imar yönetmeliği değişikliği proje bürolarını işsiz bıraktı

Büyük sermayenin ve onun güdümündeki geçmiş siyasal iktidarın bir hokkabaz çabukluğu ile yürütmeye koyup müktesep hakları da çiğneyerek uyguladığı imar yönetmeliği değişiklikleri, inşaat müteahhitlerinin yanında, proje bürolarını da geniş ölçüde etkilemiştir. Odamıza başvuran üyelerimizin anlattığı kadarıyla, büroların gelirleri anormal bir düşme göstermiştir. Ortak belge uygulaması ile odamıza ciro edilen bonoların imdatlarına yetiştiğini belirten üyelerimiz, bu statü içinde serbest çalışma olanağının ortadan kalktığını söylemişlerdir.

Odamış yetkililerinin yaptığı bir araştırma da bu görüşleri doğrulamıştır. Araştırmaya göre :

1 — Nisan-1973.. 31- Ağustos-1973 tarihleri arasındaki 5 aylık dönemle 1-Eylül-1973.. 31-Ocak-1974 tarihleri arasındaki 5aylık dönemin karşılaştırması yapıldığında.

Proje sayısında 700'den 290'a... % 58,70 düşme

T.U.S. sayısı 592'den 296'ya.. % 50.00 düşme.

olduğu tespit edilmiştir.

Giderleri sabit olan kişilerin gelirlerinde böylesine bir düşme olmasının ilgililerce gerektiği gibi değerlendirileceğini umduklarını söyleyen oda yöneticileirmiz, değişikliklerin iptali için bütün güçleri ile çalıştıklarını da belirtmişlerdir.

Şube kongreleri tamamlandı

T.M.M.O.B. üyesi Odaların şube kongreleri, hemen hemen tamamlanmış bulunmaktadır. Odaların yönetmelikleri gereğince Ocak ayı içinde yapılan kongrelerde genellikle devrimci gruplar oda yönetimine egemen olmuşlardır. Aşağıda, diğer dört odanın İstanbul Şubesi seçim sonuçları ile odamız Elazığ ve Kayseri Şubelerinin yeni yönetim kurulları listeleri görülmektedir.

MAKİNE MÜHENDİSLERİ ODASI
İSTANBUL ŞUBESİ
BAŞKAN: Fevzi ŞOLT
BAŞKAN VEKİLİ: Yalçın ÇİLLİ
SEKRETER ÜYE: Aydın MERİÇ
MUHASİP ÜYE: Nurettin YALÇIN
ÜYE: Yavuz BAYÜLKEN
ÜYE: Zeki KUTLUAY
ÜYE: Mete TÜTÜNCÜ

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
İSTANBUL ŞUBESİ
BAŞKAN: Yüksel BİRDAL
II. BAŞKAN: Ersin KAYA
YAZMAN ÜYE: Selçuk ESEN
SAYMAN ÜYE: Karabey KALKAN
ÜYE: Alâettin ANAHTARCI
ÜYE: Berkay GÜNAY
ÜYE: Attila ÖZSÖZ

MİMARLAR ODASI
İSTANBUL ŞUBESİ
BAŞKAN: Müşfik EREM
BAŞKAN VEKİLİ: M. Feyzi ULUS
SEKRETER ÜYE: Yücel GÜRSEL
MUHASİP ÜYE: Numan ÖZTEPE
ÜYE: Vasıf KÖKSAL
ÜYE: Argun OGAN
ÜYE: Ahmet YOLDAŞ

KİMYA MÜHENDİSLERİ ODASI
İSTANBUL ŞUBESİ
BAŞKAN: Zeynel Abidin ERDEM
YAZMAN ÜYE: Vardar ÇOBANOĞLU
SAYMAN ÜYE: Mehmet Ali DALDAL
ÜYE: İhsan ARSOY
ÜYE: Fethi BAYÜLKEN

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI
ELAZIĞ ŞUBESİ
BAŞKAN: Mehmet AÇIK
SEKRETER ÜYE: Nurullah ÖZBERK
MUHASİP ÜYE: Bilgi GÜRSES
ÜYE: Kenan CİHANOĞLU
ÜYE: Ahmet TURAN

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI
KAYSERİ ŞUBESİ
BAŞKAN: Süleyman Sırrı YÜCEL
SEKRETER ÜYE: Kenan DİNÇER
MUHASİP ÜYE: Ziya CINGILLIOĞLU
ÜYE: Naci BEKTAŞ
ÜYE: Kamil ÖZCAN

ÇBS Akrolit
dış cephe kaplama boyası

BOYADIĞINIZ BİNANIN ÜSTÜNLÜĞÜDÜR.

ÇBS Akrolit ile boyanmış bir binanın üstüne yoktur.
O binadan renk taşar güzellik taşar kalite üstünlüğü taşar.
Dev Alman Kimya kompleksi BASF
(Badische Anilin und Soda Fabrik A.G.) in özel
formülleriyle Türkiye'de
ÇBS Boya-Kimya fabrikalarında imal edilen
ÇBS Akrolit, binanızı yılarca tabiatın
her türlü etkisine karşı korur,
güzelleştirir

ÇBS DAHA İYİSİ YOKTUR

ÇBS BOYA-KİMYA SANAYİ
ve TİCARETİ A.Ş.
Karaköy, Kardeşim Sok. 44/B
İstanbul Tel: 49 67 10

Genel Kurul ilericileri seçti..

(Baştarafı: 1. sayfada)

porunun eleştiri mahiyetinde yurt ve meslek sorunlarının tartışılmasının ağırlık kazandığı bu konuşmadan sonra İskender Özdemir ve Erol Ayıncıoğlu konuşmuşlardır.

Bu sıra, İstanbul Belediye Başkanı Sayın Ahmet İsvan, beraberinde İstanbul Milletvekili (halen İmar ve İskân Bakanı) sayın Ali Topuz ve CHP İstanbul İl Başkanı sayın Aytekin Kotil olduğu hal de kongremizi şereflendirmişlerdir. Genel Kurul Başkanlık Divanı bu onur konuklarının kongremize katılmaları üzerine tartışmaları kesmiş ve sayın Ahmet İsvan'a söz vermiştir.

İstanbul Belediye Başkanı sayın Ahmet İsvan, söz konusu bu konuşmasında arsa spekülasyonu ve ortak belge düzeni konularına da değindikten sonra, yabancı uzmanlar konusu üzerinde durmuş ve yabancı uzmanlara Türkiye'de bu güne dek gereğinden fazla önem verildiğini açıklayarak, bu kişilere yabancı olduklarından dolayı değil uzman oldukları için itibar edilmesi gerektiğini belirtmiş ve Türk mühendisleri için uzmanlıkları derecesinde itibar eden bir belediye yönetimine inandığını söylemiştir.

Sayın Ahmet İsvan, kongremizde konuşuyor. «Yabancı uzmanlardan yana değilim...»

Daha sonra gene çalışma raporu üzerindeki tartışmalara geçilmiş ve sırasıyla Fethi Kömürcüoğlu, Melih Köknel, Uğur Dinçer, Nejat Cihanoğlu, Enver Altıok ve Mizyal Gözen geçen dönemdeki çalışmaları eleştirmişlerdir.

Eleştirilerin yönetim kurulu adına Cengiz Tacaloğlu ve Ersin Arıoğlu tarafından yanıtlanmasından sonra, Genel Kurul üyelerinin önerileri üzerine, tedavi için zamanında yurt dışına çıkmasına izin verilmeyen ve bu yüzden sağ kolunun kesilmesine sebep olunan arkadaşımız Harun Karadeniz'e ve Hükümeti kurmakla görevlendirilen CHP Genel Başkanı sayın Bülent Ecevit'e birer telgraf çekilmesine karar verilmiştir. (Telgraf metinleri diğer sütunlardadır.)

Bundan sonra Kongre divanınca bir yandan seçim hazırlıkları yapılırken, bir yandan da gündemin 6. ve 7. maddelerinin görüşülmesine geçildi. Yapılan tartışmalar sonunda da gündemin (6.—1.) maddesinde bulunan Teknik Güç yönetmeliğinin önce Oda Danışma Kuruluna ve ardından Oda Genel Kuruluna götürülmesine karar verildi.

Gündemin 8. maddesi gereğince yapılan seçimler sonunda da şubemiz yeni Yönetim Kurulu üyeliklerine Ertuğrul Tığlay (197), Tezer Eraslan (195), Mete Akalın (199), Uğur Dinçer (191), Mehmet Özler (186), Hüseyin Akdağ (189), İrfan Çubukçuoğlu (183) oyla seçildiler. Yedek üyeliklere ise Sabri Şen (42) Hasan Demirci (41), Ayar Özdemir (32), Muzaffer Yaşar (33), Cevat Bektaş (39) ve Tahsin Er (33) oyla getirildiler.

Gazetemizin orta sayfalarındaki biyografilerinin incelenmesi halinde de görüleceği gibi, şubemiz yeni Yönetim Kurulu üyelerinin yaş ortalaması bugüne kadar ki yönetim kurullarıyla kıyaslanamıyacak kadar gençtir.

Yönetim Kurulu üyelerinden biri 22 yaşında, biri 26 yaşında, ikisi 28 yaşında, biri 29 yaşında ve ikisi de 30 yaşındadır. Görüldüğü gibi yaş ortalaması 27,5 civarındadır.. Sadece bu gerçek bile, artık meslek sorunlarına ve ülke sorunlarına odalarımızın oldukça başka bir açıdan bakacaklarına önemli bir kanıttır. Ayrıca, odalarımıza artık her geçen gün biraz daha genç arkadaşlarımızın sahip çıktıklarını göstermektedir. Teknik Güç, bu devrimci genç arkadaşlarımıza, bu yeni görevlerinde de sonsuz başarılar diler.

YÖNETİM KURULU GÖREV BÖLÜMÜ YAPTI

Şubemiz XIX. Genel Kurulunda seçilen yeni Yönetim Kurulu ilk toplantısında da görev bölümü yapmış ve Ertuğrul Tığlay'ı şube başkanlığına, Tezer Eraslan'ı şube sekreter üyeliğine, Uğur Dinçer'i Şube Muhasip Üyeliğine getirmiştir.

Genel Kurul'un çektiği telgraf:

Sayın Harun Karadeniz
50. Evelyn Gardens, Room 1
South Kensington

LONDON S. W. 7
ENGLAND

Toplumsal sorumluluğunu her dönemde başarıyla yerine getirebilen meslek odalarının, senin şahsında somutlaşan mücadele azmini saygıyla karşılıyor, selâmlarımızı iletiyoruz.

19.1.1974

İnşaat Mühendisleri Odası
İstanbul Şubesi
19. Dönem Genel Kurulu
Başkanlığı

Genel Kurul'un çektiği telgraf:

Sayın Bülent Ecevit
C.H.P. Genel Başkanı
ANKARA

Ulusumuzun atıfet duygularını yansıtacak bir af kanununun çıkarılacağı bizleri sevindirmiştir.

Biz İnşaat Mühendisleri geniş kapsamlı affın siyasi suçluları, affetmenin gereği olduğuna,

Çıkarılacak affın devrimciler için kısıtlı olmasının egemen çevreleri memnun etmek amacını güttüğüne,

Bu girişimin af adaletsizliği anlamına geldiğine,

Egemen çevreleri memnun etmek için yapılacak her girişimin ulusal çıkarlara aykırı olacağına inandığımızdan,

Af teklifindeki devrimciler için yapılacak kısıtlamaya hayır diyoruz.

19.1.1974

İnşaat Mühendisleri Odası
İstanbul Şubesi
19. Dönem Genel Kurulu
Başkanlığı

ÖZGÜR

Gazetecilik ve Matbaacılık işletmesi her türlü gazete ve mecmua işlerinizde yanınızdadır. Tel: 27 62 13

Sabiha Rifat Güraymanın Genel Kuruldaki konuşması

Değerli meslekdaşlarım, hepinizi sevgi ve saygılarla selâmlarım.

Atatürk devriminin başlangıç sıralarında bu mesleğe girmiş ve çalışmalarımı sürdürmüş bir ablanızım. Meslek hayatına girmenin ilk kadını olmanın güçlüklerini çevrem bana hissettirmedi Teknik camia beni bütün müşkküllerimi halletmek vâdını vermişçesine sevgi ile içine aldı.

Elbette bu arada gerek yeni bir mühendis olarak gerek daha sonra tecrübeli bir mühendis olarak indimde çok geniş yer tutan çalışmalarım oldu.

Bir kız köprüsünü yapıp bitirmek her zaman heyecanla hatırladığım mühendislik işte budur dediğim bir hatıramdır. Bilhassa Anıt-Kabir yapımının sorumlusu olarak yürütmekte, bütün imkânların bana açılmış olması hayatımın müstesna hadiselerindendir. Dilerim ki, bütün meslekdaşlarım mesleklerinde bu kadar hevesle çalışsınlar ve bu kadar, tatmin olsunlar.

Bu vesile ile Emin Onat'ın hatırasını hürmetle yad eder Orhan Arda ve arkadaşlarına esenlikler dilerim.

Evet arkadaşlarım bizim hizmet aşkımız vardı. Atatürk ve onun idaresine güvenimiz vardı Çalışmamız çok müşkül şartlar içinde idi ama, bu müşküllerin menşeği tatbik zorlukları ve tabiat güçlükleri idi. Atatürk büyük bir inkilâp yapmıştı. Bu gün sizin idealinizde olan kavuşmak bir dış etkiyi düşünmeksizin sadece hizmet arzusu ile çalışıyorduk. Bu yoğun çalışmanın içinde genellikle mühendis camiasının memleketteki yeri ve hizmetimizin karsılığının ne olduğunu, ne olması gerektiği konuları çoğumuzca düşünmıza çok ihtiyacı vardı. Herkes azla yetinmek mezdi bile. Çünkü memleketin bizim çalışmalarımecburiyetinde idi. Fedakârlık belkide, birinci şart idi. Bu şartlar altında çalışıldı. O olanaklara göre belki kısmen de tatmin edildik.

Fakat zamanların ilerlemesi sonucu gördük ki çeşitli hizmet erbabı daha ileri yer almakta daha iyi şartlara kavuşmakta iken, Teknik camia çok değerli hizmetler yapma gücüne sahip bulunduğu halde bunu yeteri kadar kıymetlendirememenin huzursuzluğu içinde şöyle denmektedir.

Biz meslegimizin güçlükleri ile uğraşıyor, fakat gerekli şekilde etkin olma, hizmet etme olanağına bütün arzumuza rağmen pekte sahip olamamaktayız. Yaptığımız işlerde esas ihtiyacı tespit eden bizler olmamıza rağmen bu ihtiyaçların karşılanmasında karar verecek ünitedeki yerimiz gittikçe azalmakta, biz kendi işinin ve hizmetinin kararını başkalarına verdirme durumuna düşürülmekteyiz. Dünya ise, tekniğe daha büyük ehemmiyeti vermekte, onu daha çok öne almakta ta ve hatta başka hizmet sahalarının kararlarını bile, ona verdirmekte hizmetleri onun kontroluna tabi tutmaktadırlar.

İşte o günlerden bu günlere gelişim kısa bir hikâyesi.

Şimdi kıvançla iftiharla görmekteyiz ki genç kuşaklar meseleleri daha derinden incelenmesine dönük ihtiyacı görmekte ve bu yolda çaba harcıyarak kendilerinin belki hiç yapmadıkları yahut yeni başladıkları bizim ise bütün bir ömrümüzü dolduran vatana teknik hizmet götürülmesinin esaslarını ve kıymetini ortaya koymaya ve en iyi hizmet edecek vasfa getirmeye çalışmaktadırlar. Bu bir anlamda bizi kıymetlendirmeye çalışmaktır. Gelişen dünya koşullarında onlar bekleneni yapıyorlar. Bilgi ile, hevesle, aşkla hizmet etmek istiyorlar. Kendilerine en iyi hizmeti yapabilmelerini temenni eder teşekkürlerimi muhabbetlerimi sunarım.

SORUNLARIMIZ

Kentleşme sorunları ve yabancı sermaye girişimleri

Mimarlar Odası İstanbul Şubesi

Çalışma Raporundan alınmıştır.

İstanbul'u kurtarmak için harekete geçmiş. Amman ve Beyrut'la birlikte İstanbul'u geliştirmek için «ÖRNEK» şehir seçmiş. İstanbul'un şehirsel gelişmesi için 400 milyon dolarlık kredi açacakmış Dünya Bankası.

● Olaylar gelişiyor:

● 12 Mart 1971. 1. Erim hükümeti. Başbakana, ekonomik konularda yol gösterecek birine ihtiyaç var. Türkiye'de bulunamıyor. Ta Amerika'lardan Dünya Bankası'nda önemli görevleri olan biri bulunuyor. Atilla Karaosmanoğlu. Aynı tarihlerde Dünya Bankası'ndan bir danışmanlar grubu, Büyük İstanbul Nâzım Plan Bürosu'nu ziyaret ediyor.

● 1971 Temmuzun 7. günü. Dünya Bankası Başkan yardımcısı ve ekonomik müşaviri Mr. Chenery, Türkiye'ye geliyor. Başbakan siyasi olayların o kadar yoğun olduğu bir dönemde, kendisiyle hemen görüşebiliyor. Erim'in yanında yardımcısı Karaosmanoğlu da hazır bulunuyor. 3. Beş Yıllık Plan stratejisinin tartışıldığı bu sıralarda Chenery, Türkiye'nin «projelerle» ilgili olan dış finansman ihtiyacını Dünya Bankası'nın karşılayabileceğini bildiriyor. Öğleden önce olan bu toplantıyı, Chenery'nin, D.P.T. Müsteşarı Memduh Aytür'le öğleden sonraki görüşmesi izliyor.

● 12 Temmuz 1971. İstanbul Belediyesinde bir brifing var. Katılanlar: Başta Erim olmak üzere 7 hükümet üyesi. Sıkıyönetim Kumandanı, Vali, Belediye Reisi, v.b.

Brifingde ilk konuşmayı Vali Poyraz yapıyor. İstanbul nüfusunun yılda 165 bin arttığını ve İstanbul'un mutlaka bir metropol idareye kavuşması gerektiğini söylüyor.

Belediye Başkanı Atabey, su ve kanalizasyon meselesinin en önemli mesele olduğunu söylüyor. Bu konudaki projelerin DAMOC isimli yabancı firmaya 40 milyon liraya yaptırıldığını ve Belediyenin kendi personeline maaşlarını ödeyebilmek için borç aradığını bildiriyor.

Atabey konuşmasına devamla, bazı kasapların iyi kaliteli etleri dostlarına sattıklarını, pirzola, biftek gibi kısımların rak gittikçe çirkinleşen fiziki çevre. Herkesin, bütün kurumların, şikâyet ettiği, sızlan[illegible] günlük konular oldu artık.

Ü[illegible]zin en büyük kenti olan İstanbul, bütün bu hastalıkları da en büyük oranda yaşayan bir kent. Herkes bu konuda görüşbirliği halinde. Suçlular aranıyor!.. Kentlerimizi bu hale sokanlar kimler Seçim dönemleri dışında, iktidarlar bu suçu, köylük bölgelerden kentlere akın eden işsiz yığınlara yüklemeye çalışırlar. Ama bu görüş, onların kendi çıkarlarına da aykırıdır. Parlamenter demokrasicilik içinde, bu yığınların oylarıyla işbaşına gelinir. Daha da önemlisi, sermaye sınıfları için, bu yığınlar ucuz emek deposudur. Sermaye iktidarlarının [illegible] larını sürekli hale getirmesi olanaksızdır. Hem sonra, büyüyen sorunların, doğurduğu ihtiyaçlar, büyük sermayenin hattâ uluslararası sermayenin iştahını kabartacak büyüklüklere ulaşmıştır. O zaman gerçeği, tehlikeli bir düzeye ulaştırmadan bir parça açıklamak lâzımdır. Suçlular artık bellidir. İktidarın cılız ortakları küçük ve orta sermaye grupları. İşbirlikçi büyük sermayenin ayağına bağ olmaya başlayan, kapkaççı vurgunlarıyla, üretimin büyük sermaye tarafından kontrolunu zorlaştıran küçük ve orta sermaye gruplarının hadlerini bildirme zamanı gelmiştir. Ne var ki, bu arada, geniş halk yığınlarının kabaran sosyal dalgasını da sindirmek lâzımdır.

● İşte ülkemizin, son üç-dört yıllık tarihi, sermaye sınıflarının kendi aralarında boğazlaşması ve bu arada geniş halk yığınlarına ekonomik ve antidemokratik balyoz darbelerinin indirildiği bir gelişmeler dizisi olmuştur.

● Konumuz olan İstanbul'un kentsel sorunlarına, bu gelişmelerin nasıl yansıdığını, kronolojik bir dizi içinde incelemek yararlı olacaktır.

KRONOLOJİK GELİŞME

● 1969 seçimlerinin ortaya çıkardığı iktidar, işbirlikçi büyük sermayenin hedefleri doğrultusunda proğramını yapmaya başlarken, sermaye gruplarının boğazlaşması başlıyor. İktidar partisi içinde, çatlamalar meydana geliyor. Buna rağmen tekelci sermaye kendi çıkarları doğrultusundaki programını yürütebiliyor.

● 1970. İnşaat sektöründe bir telâş. Finansman Kanunu geliyor. Bu kanunun getirdiği vergilerle, büyük sermaye grupları, daha sonra teşvik tedbirleriyle kendi kasasına akıtacağı fonları yaratmak için arazi spekülatörleri, toprak sahipleri ve yap - satçıların vurgunlarından pay istiyor. Vergiler aynı yılın Ağustos ayında yürürlüğe girerken, özellikle küçük inşaatçıların bu üretim alanından tasfiyesi de sağlanıyor.

● Bu arada, gazetelerde çok sevindirici (!) haberler de var. Nerden akıllarına gelmiş bilinmez, Dünya Bankası, artık yaşanmaz hale gelen İstanbul'un kentsel gelişmenin planlanmasından, uygulamasına kadar bütün aşamalarında, görev ve sorumluluk alan teknik elemanlar, bu süreci yönlendiren ekonomik, sosyal ve politik güçlerin mevzilenmelerini araştırıp aydınlığa çıkartmaları gerekir. Bu yolla oluşacak bilgiler, bütün planlama ve uygulama süreci içinde teknik elemanların yurtsever tutumlarına rehber olacaktır.

● II. Dünya Savaşından sonra, özellikle 1950'den bu yana, ülkemiz çok hızlı bir şehirleşme olayına sahne olmaktadır. Bu olay bir yandan, dünyanın geri kalmış diğer ülkelerindeki gelişmelerle büyük bir benzerlik gösterirken, diğer yandan, kendi etrafında ekonomik, sosyal ve politik mevzlienmelerin berraklaşmasına da yol açmaktadır.

● 1950'lere gelinceye kadar, yapı üretimi, mülk edinme amacına yönelik ve doğrudan doğruya mülk sahiplerinin insiyatifiyle gerçekleşiyordu. 1950'lerden itibaren, köylük bölgelerden kentlere göçün hızlanması, kentlerde barınak ihtiyacının karşılanmasında iki önemli ekonomik ve sosyal gelişmeyi de beraberinde getirmiştir. Birincisi, eski kentin çevresinde, yeni şehirleşen alanların (gecekondu alanlarının)doğması ve hızla gelişmesi. İkincisi ise, orta tabakaların artan konut talebinin, bir pazar yaratması ve bu pazar için konut metaı üreten bir ekonomik zümrenin doğması. Bu ekonomik zümre, halk içinde, «YAP - SATÇI» diye isimlendirilmiştir. Yap-Satçılar, başlangıçta, eski kentin küçük parselleri üstünde, küçük sermaye ve küçük üretimin bütün özelliklerini yansıtan, dinamik ve kapkaççı girişimlerini, hiçbir engelle karşılaşılmadan, hattâ, «Kat Mülkiyeti Kanunu» gibi yasalarla da teşvik görerek 1970'lere kadar sürdürdüler.

● 1950'den itibaren, eski kentlerin civarındaki boş arazileri, tarlaları parselleyip satan ARAZİ SPEKÜLATÖRLERİ barınak ihtiyacını karşılamak için kentin yakın ve uzak çevresinde her türlü alt yapıdan yoksun geniş yerleşme alanları yaratan GECEKONDU SAKİNLERİ ve YAP - SATÇILAR, kentlerimizin yakın tarihine kendi damgalarını vurdular. Bugün, kentlerimizde yaşayan istisnasız herkes, bu damgaların ortaya çıkardığı manzaradan şikâyet etmektedir. 1970'lerden itibaren, siyasi iktidarların, şikâyetçiler orkestrasına, solistlik etmesi, üstünde dikkatle durulması gereken ilginç bir gelişmedir. Hele hele yabancı sermaye tekellerinin de bu yönde faaliyetler göstermesi daha da ilginçtir.

Kentlerimizde, genel pahalılığın yanında, beslenme maddeleri ve kiraların aşırı pahalılığı, bütün alt üst geçitlere, asma köprülere rağmen, gördüğüm halini alan ulaşım, dinlenme alanları yetersizliği, her an bir salgın hastalığa yuvalık yapacak olan bakımsız kent parçaları, su yetersizliği, elektrik yetersizliği, insan sağlığını tehdit etmeye başlayan çevre kirlenmesi ve bütün bunları içinde barındıra zorlu'cla bulunduğunu, 20 gün içinde 18 kasabı kapattıklarını açıklıyor.

—Brifingde, Başbakan Erim, su, et, sebze ve meyva konularıyla yakından ilgileniyor.

Ticaret Bakanı ise, «süper market» açmak isteyenlere kredi verileceğini açıklıyor.

● 1971 Ekim - Kasım ayları. Dünya Bankası'nın çeşitli sektörlerinden onbir uzman, İstanbul Nâzım Plan Bürosunda, yoğun (!) bir çalışma sonucu, İstanbul'un, gecekondu, ulaşım, yeni yerleşme alanları, gıda maddeleri dağıtımı su, kanalizasyon v.b. gibi konularda bilgilenerek Şehirsel Gelişme Projesinin esaslarını çiziyorlar.

● 9 Mayıs 1972 Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile Bakanlıklararası İmar Koordinasyon Kurulu meydana geliyor. Sekreteryasını İmar İskân Bakanlığı yürütüyor. Kurulun görevi; Metropoliten şehirsel alanlarda, planlama, uygulama ve yatırım karar ve tedbirlerinin koordinasyonu. Bu karaname, daha sonra Dünya Bankasıyla yapılacak olan kredi anlaşmasında da zikredilecektir.

● 30 Haziran 1972. T.C. ile Dünya Bankası arasında, İstanbul Şehirsel Gelişme Projesi için kredi anlaşması Amerika'nın açacağı kredinin rika'da imzalanıyor. Dünya miktarı 2 milyon 300 bin dolar.

● 11 Temmez 1972. 6785 sayılı İmar Kanunu değişiyor. 1605 sayılı Kanun, 62 maddeden meydana gelen 6785 sayılı Kanunun 25. maddesini değiştirmektedir. Bu değişiklikler içinde özellikle 27/b maddesi ile 57. maddenin getirdikleri önem kazanmaktadır. Bu değişikliklerde, İmar İskân Bakanlığına, ilgili Belediye veya diğer dairelerin görüşlerini almaksızın re'sen plan yapma ve uygulama yetkisi verilmektedir. Ayrıca 57. maddedeki değişiklikle de, imar yönetmeliği yapma yetkisi tek başına İmar İskân Bakanlığına verilmektedir. Kısaca, mahalli idarelerin yetkileri kısıtlanırken, merkezi idarenin yetkileri arttırılmaktadır.

● 22 Ağustos 1972. İstanbul Belediyesinde, İmar İskân Bakanı Turgut Toker'in katıldığı bir toplantı düzenleniyor. Toplantıda konuşan Turgut Toker, İstanbul'un gecekondu ve konut sorununun çözümlenmediğini bildiriyor. Toplantıda ilk konuşmayı yapan Belediye Başkanı Atabey, İstanbul'da bir milyon kişinin gecekondularda yaşadığını, yerleşme alanlarının % 70'inde kanalizasyon bulunmadığını, belirtiyor ve bakandan İstanbul'a elini uzatmasını diliyor. Bakan Toker cevabı konuşmasında, Atabey'in yakınmalarına hak verdiğini, İstanbul için yeni iskân sahalarının tespit edilmesi gerektiğini bildiriyor.

● 1 Ekim 1972. 30 Haziranda Dünya Bankası ile imzalanan kredi anlaşması Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giriyor. Bundan böyle, İstanbul'un şehirsel gelişmesi içinde, ortaya çıkacak, konut üretimi, beslenme maddelerinin üretim ve dağıtımı, ulaşım yatırımları, altyapı tesisleri gibi bütün ekonomik ve sosyal faaliyetlerinin, yabancı sermaye tekelleri tarafından kontrol edilmesi ve bu alanlardan büyük vurgunlar yapması olanağını sağlayan kredi anlaşması, önemli bir dönüm noktası oluyor.

Anlaşmaya göre,

● İstanbul Nâzım Planını yeniden biçimlendirerek, yeni yerleşme alanları tespit etmek gıda maddeleri dağıtım merkezi, ulaşım yöntemleri ve alt yapı yatırımlarında uluslararası tekellerin vurgununu planlayacak olan yabancı uzmanların ayda 700 bin lira net maaşla Türkiye'de çalışmaları sağlanıyor.

● Uluslararası tekellerin vurgunlarını kolaylaştırmak için gerekli olan yeni kurumları Dünya Bankası'nın Türkiye'ye empoze etmesi sağlanıyor.

● Bu vurgunlara karşı, ülkemizde ortaya çıkacak yurtsever tepkileri sindirmek için, bu tepkileri «âcilen» Dünya Bankasına bildirme görevini Türkiye Cumhuriyeti'ne veriyor.

● Yine bu anlaşmaya göre, uluslararası tekellerin ülkemizde önüne çıkacak diğer vurgun fırsatlarını da değerlendirme imkânları kendilerine sağlanacaktır.

● Bütün halkımızla birlikte teknik elemanları da çok yakından ilgilendiren bu anlaşmada, son madde olarak, İstanbul şehirsel gelişmesi içinde, kısa ve uzun vadeli bütün vurgunların yüksek bir öncelik taşıdığı açıklanmaktadır.

● 9 Ekim 1972 Operasyon İmar İskân Bakanı Turgut Toker'in açıklamasıyla başlıyor. Bakan, açıklamasında, ülkemizdeki konut ihtiyacının ancak % 60'ının karşılanabildiğini, buna rağmen oturulabilecek bazı konutların barbarca yıkıldığını önemle belirtiyor.

Palazlanma yolunda finansman vergilerinden ilk darbeyi yiyen küçük yap-satçıların ve diğer küçük sermaye gruplarının tepesinde tekelci sermayenin yumruğu havalanıyor.

● 26 Ekim 1972 Bakan Toker'in yeni bir açıklaması. Konut ve arsa spekülsyonunun önlenmesi için yeni tedbirlerin getirileceğini açıklıyor. Arsa Ofisi'nin çalışacağından, bahsediyor. Acaba, amacı spekülasyonun kaldırılması mıdır? Yoksa, bu spekülasyondan doğan vurguncuların üçbuçuk paralık küçük kapkaçıların elinden çarçur (!) edilmesi yerine, işbirlikçi büyük sermayenin kasasına akıtılmasını mı sağlamaktır?

● 28 Ekim 1972. Kıyıların turistik amaçla kamulaştırılmasını sağlayacak tasarı kanunlaşıyor. Ne güzel (!) bir çö

(Devamı 11 nci sayfada)

Sorunlarımız

(Baştarafı 10. sayfada)

züm. Halkın paralarıyla kamulaştırılan emsalsiz kıyılar, 99 seneliğine yabancı şirketlere kiralanarak, cennetmekân tatil köylerine bedava arazi sağlanacak.

● 13 Şubat 1973. 70 bin lira net maaşla yabancı uzman çalıştırabilmek için, İmar İskân Bakanlığı Kuruluş Kanununa, Mecliste bir madde ekleniyor.

● 14 Şubat 1973. Türk Mühendis ve Mimar Odalarını dağıtmayı amaçlayan kanun teklifi Meclisten geçiyor.

● 21 Şubat 1973. İmar İskân Bakanlığı Kuruluş Kanununa ek madde Senatodan geçerek kanunlaşıyor. Artık yabancı tekellerin ülkemizi soymaları nı planlamaları için, casus uzmanlara ayda 70 bin lira ödeyebilmek konusunda hiçbir «kanuni» engel kalmıyor.

● 5 Mart 1973. İmar İskân Bakanlığı 60 No.lu genelgeyi yayınlıyor. Genelgede, 12 yıldan beri Mimar ve Mühendis Odalarının, mesleğin gelişmesi konusunda uyguladıkları vize usulü «Kanuni dayanağı bulunmadığı» gerekçesiyle, bundan böyle belediyelerce, Oda vizesi aranmaması gerektiği belirtiliyor.

● 1973 Temuz ayı. Kanuni dayanağı yaratılmış olarak sırayla, Genel Planlama, Ulaşım ve Hal projeleri, Amerikan, İngiliz, Fransız firmalarına ihale ediliyor. Gönülleri huzur (!) dolu. Ortada kanun suz bir iş yok!

● 26 Ağustos 1973. Ankara, İstanbul, İzmir ve Bursa'nın İmar Yönetmelikleri değiştirilerek Resmî Gazete'de yayınlanıyor. Bu değişikliklerle, İstanbul'da küçük parseller üstünde inşaat yapma olanağı ortadan kalkıyor. İstanbul Belediyesi, üç ay süreyle yapılara ruhsat verme işlemini fiilen durduruyor.

● Eylül 1973. İşbirlikçi büyük sermaye guruplarının oluştuduğu Toplu Konut Holding, artık yabancı uzmanların denetiminde olan İstanbul Nâzım Plan Bürosuna müracaatla, 50 bin konutluk bir projeyi gerçekleştirmeyi düşündüklerini, kendilerine arazi tahsisi konusunda gerekli yardımın yapılmasını istiyorlar.

● 28 Kasım 1973 Avrupa Konseyi Türkiye'de konut sorununu ele alıyor. Yapılan görüşmelerde, artan konut talebinin karşılanması için daha büyük fonların tahsis edilmesi gerektiği belirtiliyor.

Konseye sunulan raporda, yalnızca, büyük fonların ayrılmasının yeterli olmadığı, ayrıca konut politikasında da önemli değişiklikler yapılması gereği savunuluyor.

SONUÇ :

Bu rapor ve gerçekler, geniş halk yığınlarının susturulmak istendiği, yurtsever aydın kadrolarla politika sözünün yasaklandığı bir dönemde ülkemizle ilgili temel politikaların hangi yollarla, nerelerde, kimler tarafından tespit edildiğini açıklar. Bütün yurtseverlere duyurulur.

Yeni dönemde haklarımız ve görevlerimiz

Baştarafı: 1. sayfada)

öbür ucuna bağlayan yollarda, en ücra köydeki okuldan en büyük şehirdeki gökdelene kadar bütün yapılarda, barajlar, kanallar, elektrik santrallerinde yoğunlaşan emek, işçinin kolundan ve bizim beynimizden akmaktadır topluma.. Gene bilmeliyiz ki, haklarımızı ayaklar altına alan bir girişim karşısında, üretim içindeki belirleyici rolümüzü bile bile sessiz, suskun, ezik kalmamız haksızlığı ve sömürüyü kendisine meslek edinmiş grupların cesaretini daha da artırmaktan ve bizi yeni haksızlıklar karşısında güçsüz duruma düşürmekten başka bir sonuç doğurmaz. O halde birleşmek, örgütlenmek, hakkımızı çiğneyenler karşısına bir emekçi bilinciyle dikilmek... Evet yapılması gereken bu... Ama nasıl, hangi metodlarla?...

Önce, karşı karşıya bulunduğumuz acil problemleri bilmemiz gerekiyor:

— Teknik eleman kesiminde, özellikle inşaat sektöründe yaygın bir işsizlik hüküm sürmektedir. Yabancı kökenli bir sanayileşme sürecinin var olduğu bir toplumda bu sonucu doğal karşılamamız gerekiyor. İçinde bulunduğumuz ortak pazar entegrasyonunun güdümündeki sanayileşml çabaları, yabancı güçlerin çıkarlarına göre biçimlenmiş yabancı bir teknoloji ile gerçeklenebilir ancak. Bunedenle yapılan yabancı teknoloji ithali, teknik elemanların istihdam kapasitesinin, ekonomik gelişmeyi paralel bir biçimde artmasını engellemekte, az gelişmiş bir ülkede teknik eleman fazlası gibi garip bir durumla karşı karşıya kalınmaktadır. Şu halde yabancı teknik eleman ithâl ederek, yerli teknik elemanların işsizliğine yol açan egemen güçler ve onların her kesimdeki işbirlikçileri ile aramzıda çıkar çatışması vardır.

II — Serbest inşat piyasası içinde bulunduğumuz dönemde birtakım gizli eller tarafından anlaşılmaz bir anarşi içine sokulmak istenmektedir. Büyük şehirlerde yaşıyan arkadaşlarlmızın geniş ölçüde çalışma ortamını meydana getiren bu piyasa, şu günlerde tam anlamıyla durmuştur. İlk bakışta mantık temelinden yoksun olduğu sanılan bir uygulamayla, büyük şehirlerin imar yönetmelikleri arka arkaya iki kere değiştirilmiştir. Sonunda büyük şehirlerimizde inşaat yapma olanağı kalmamıştır. Bu uygulamanın mantıksızlığı karşısında şaşkınlığa düşenler, oynanan büyük oyunun farkına yeni yeni varmaktadırlar: KONUT İNŞAATI SAHASINA BÜYÜK SERMAYE EL ATMAKTADIR. 12 mart sonrası hükümlleri tarafından kotarılmış bir anlaşmayla Dünya bankası, metropollerdeki kentleşme sorununu çözecek girişimler için kredi vermeyi kabul etmiştir. Bu kredi, metropol dışındaki kamulaştırılmış yatırımlarına verilecektir. Böyle bir yatırımın devlet tarafından alt yapı hizmetllri götürülmüş arsalar üzerinde yapılacak büyük hacımlı konut gerçekleşebilmesi ise yapılacak konutlara gerekli talebin önceden yaratılması ile mümkün olabilir. ancak. Şu halde ortam, arsa karşılığı kat vererek inşaat yapan küçük müteahhitlerden temizlenmeli, mahalle aralarında yapılan ve toplamı oldukça yüksek bir sayı oluşturan inşaatlar durdurulmalı, boş kalan meydanda büyük sermayenin serbestçe at oynatması sağlanmalıdır. Yönetmelik değişmelerini en gaddarca uygulayan imar müdürünün, yaptığı hizmetlerin karşılığı verilircesine, büyük sermayenin kurduğu bir inşaat holdinginin başına getirilmesi bu gelişimin birinci perdesini kapatmıştır. Oyunun bundan sonraki bölümleri sanıyoruz ki alışılan biçimde devam edecektir: Yine yabancı teknoloji ithâl edilecek, gene bu teknolojinin gerektirdiği biçimde inşaat yapımına gidilecek, halkımızın dış ülkelerde biriken dövizi hiç bir doğurganlığı olmayan bir alanda çarçur edilecektir. Yabancı sermaye ve yabancı teknik eleman ithâlini zorunlu kılmasa bu girişimin bir ölçüde yararı olacağını söylememiz mümkündür. Ama, büyük şehirlerde konut alanında öyle yüksek bir talep vardır ki, bu talebin yüksekliği ile büyük sermayenin kolay kazanç hırsı birleşince, hareket, Dünya Bankası üzerinde sözü geçen büyük inşaat malzemesi tröstlerinin pazarlama isteklerine cevap verecek bir niteliğe zorunlu olarak bürünecektir. Şu halde ülkemizin çıkarlarıyla yüzde yüz çelişen bir uygulama önümüzdeki dönemde hakim sınıflar tarafından gündeme sokulacaktır. Kamu yararının ikinci plâna atıldığı bir uygulamanın zorunlu sonucu teknik eleman hizmetleriinn savsaklanması, veya bu hizmetlerin işveren çıkarlarına göre düzenlenmesiolayı, meslekî çıkarlarımızla doğrudan doğruya çelişmektedir. Bu çelişki özünde, büyük sermayenin halkımızın çıkarlarıyla var olan büyük çelişkisini de taşımaktadır. Bütün bu nedenlerle, bizim ve halkımızın çıkarlarıyla çelişen bu uygulama ve bu uygulamanın sorumlusu olan büyük sermayeyle armızda çıkar çatışması vardır.

12 Mart sonrası hükümetlerinden bizlere miras kalan bu sorunlar, önümüzdeki günlerde odamızın başlıca çalışma alanını oluşturacaktır. Önemle belirtmemiz gerekir ki, bu sorunları çözümleme yetkisine sahip güçler artık bizim ve halkımızın isteklerine kulakları tıkalı görünümden kurtulmuş; egemen güçlerin çıkarlarını kayıtsız şartsız koruma alışkanlığından arınmıştır. Haklı taleplerimiz sanıyoruz, gereken etkiyi, ilgiyi görecektir. Ama bu demek değildir ki sorunlarımızın çözümünü dirençsiz bir tavırla, siyasî bir teslimiyetle, yetkililerin takdirine bırakacağız. Bu taleplerin bütünlüğü içinde bir taraf olduğumuzu hiç bir zaman unutmamak en belirgin prensibimiz olacaktır. Olmalıdır.

Yönetim kurulumuzun çalışma yöntemi bütün bu nedenlerle, kitleye açık bir niteliğe ulaşmak zorundadır. Çünkü üst kademede yürütülen çalışmalar tabanla sürekli bir diyalog kuramazsa, başarılar veya başarısızlıklar bu çalışmaları yürüten kişilerin kişisel girişimlerinin bir sonucu olabilir. Oysa mücadele edilecek güçlerin boyutları böyle münferit çabalarla üstesinden gelinemeyecek kadar büyüktür. Tekelci sermaye ülkemizdeki en örgütlü ve disiplinli güç olma niteliğini hâlâ sürdürmektedir. Bu durmda, girişimlerimiz tabanın bilinçli desteğine muhtaçtır. İşte örgütlenme sorunumuz, ancak bu tavırla bir çözüme kavuşacaktır sanıyoruz. Odalar içinde sürdürülecek bilinçli bir kitlesel mücadele giderek teknik elemanların sendikal haklarını alabilecekleri düzeyde bir birikimi sağlayabilir. Odamızın yarı resmî statüsünü tüzük ve yönetmeliklerin bağlayıcı desteği ile güçlendirmek yönetim kurulumuzun asıl görevi olacaktır. Ama öneriler götürdüğümüz yetkililere, bir kitlenin tümünün eğilimini yansıttığımızı cesaretle söyleyebilmemiz, örgüt üyesi arkadaşlarımızı, oda içi çalışmalarda sürekli yanımızda görebilmemiz ile sağlanabilir inancındayız. Bu ortamı sağlayabilmemizin somut koşulları, yayın organımızda yapılacak duyurularla gerçekleştirilen genel toplantılardan, teknik konulardaki eğilimimizi saptayacak komisyon çalışmalarına kadar çeşitli ortak girişimlerle yaratılabilir. Ama hepsinden önemlisi, üyelerimizin kendilerine ve odalarına karşı belli bir sorumluluğu duyabilmeleridir olumlu bir sonucu kotarabilmemizin önde gelen şartı. Bu nedenle bütün üyelerimizin odamızla yakın ilişki kurabilecekleri bir çalışma ortamına girmelerini öneriyoruz. İNSANCA YAŞAMA KOŞULLARINI ELDE EDEBİLMEMİZİN ÖN ŞARTI ODALARIMIZ ETRAFINDA KENETLENMEKTEN GEÇMEKTEDİR. SORUNLARIMIZIN ÇÖZÜMÜNDE, BİR BAŞKA ALTERNATİF KALMAMIŞTIR.

ERTUĞRUL TIĞLAY

TÜRKİYE'DE DÜNYADA TEKNİK

Bir mimarlık ve mühendislik olayı olarak nitelenen

SYDNEY OPERA BİNASI AÇILDI

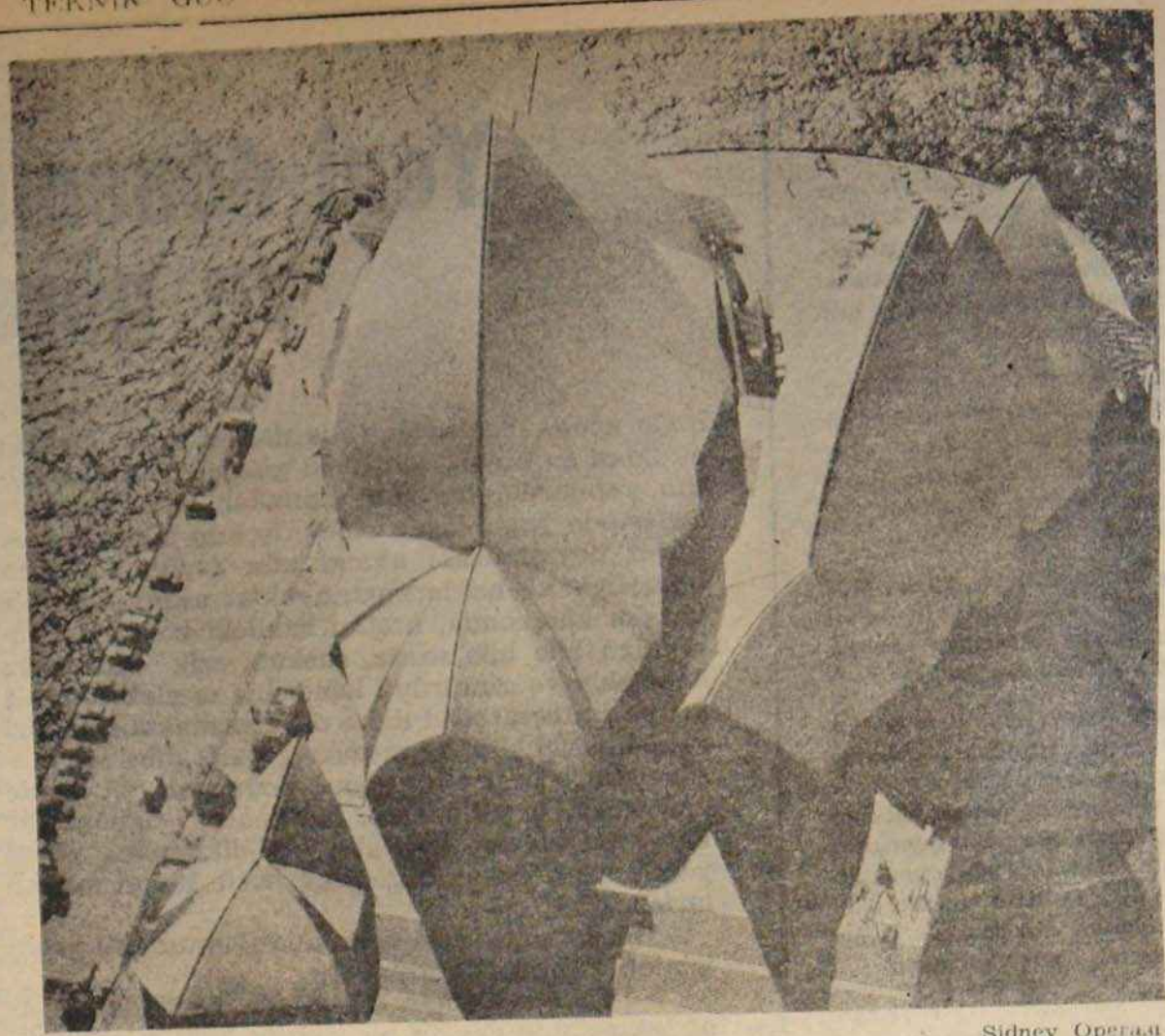

Sidney Operası

Yüzyılımızın binası olarak nitelenen ve İkinci Taj Mahal, Büyük Beyaz Fil diye adlandırılan Avustralyanın 100 milyon Avustralya dolarına (= 2,1 milyar TL.) malolan yeni Sydney Opera Binası Kraliçe Elizabeth tarafından resmen açıldı. Böylece tasarlanmasından yapımına kadar geçen 14 yıllık zaman içindeki, proje, maliyet ve gecikmeler üzerindeki tartışmalar tesirini kaybederek, artık Avustralyalıların çoğunluğu tarafından benimsenmiş, fonksiyonunu ifa eden bina olarak bir gurur ve iftihar abidesi diye vasıflandırılmaktadır.

Hükümet kararı olarak, ilk defa 1954 de yapılması tasarlanan Opera Binası için teşkil edilen komite, yer olarak düşünülebilecek 30 ayrı mahalli tetkik ederek Benelong Point'te karar kıldı. 1955 de açılan uluslararası mimari yarışmasını, bütün dünyadan katılan 233 proje içinde 38 yaşında ve Avustralyalı mimarlarca adı bile bilinmeyen bir Danimarkalı, Jorn Utzon kazandı. Utzona, mimari tatbikat projelerinin yapımı ve inşaatın kontrolluluğu için tam yetki verildi. Ove Arup And Partners firmasına da statik hesapların yapım görevi verildi.

Utzon, eski Maya (Amerika ve Okyanus adaları Kızılderili Halkı) mabetlerinin karakteristiklerini bu projede aksettirdi. 1958 Mayısında Avustralya dolarına (= 58,8 milyon TL.) yapıldı. Ancak, müteahhit Civil And Civic Contractors Pty Ltd. firması, güçlükler sebebiyle bu mebliğı 5.2 milyon Avustralya dolarına çıkarmak için uzun görüşmeler yapmak zorunda kaldı. Sahne kısmındaki çalışmalar bütün tatbikat projeleri tamamlanmadan ve hatta Utzon'un çatı dizaynının mümkün olup olmayacağı dahi bilinmeden başladı. Ove Arup firmasının Londra büroları çatı hesap ve dizaynına 1957'de başladı ve bu çalışma sekiz yıldan fazla sürdü. 1961'den itibaren Utzon ve Ove Arup şu prensipler üzerinde beraberce çalıştılar. Çatılar, şeklen eliptik paraboloid olacak ve dev kuşkafesi iskeleye bağlı kalıp üzerine yerinde dökme metoduyla oldukça ince (istiridye) kabuk olarak inşa edilecektir.

Nihai dizayn ise çift sistemini getirdi: İç ve dış kabuk betonarmesi ile arada hava boşluğu bırakılması. Mamafih, bu tarz inşaattan Utzon tatminkâr olmadı. Mühendisler ise statiği yönünden endişelerini belirttiler. Bunun üzerine Utzon çatıların bütün inşa sistemini baştan değiştirmeyi teklif etti. Çatı betonunda yerinde dökme şeklini terkedip, birbirine çok yakın kaburga tarzında kalın beton arme kirişlerin (çatıyı örtecek tarzda) yerde imal edilip yerine konması ve tepede birleştirilmesini önerdi. Böylece Opera Binası çatılarının şekli bir az değişikliğe uğramış oldu. Utzon'un yarışma projesindeki kabuk çatı, zemine kadar daha fazla eğiliyor ve değişken eğrilikler ihtiva ediyordu. İnşa edilen istiridye çatı ise daha yukarı kalkıktır ve eğrilikleri daha mükemmeldir. Çatıların küresel geometrisi sebebiyle her çatı segmanını yerde imal etmek kolayca mümkün olmuştur. Sadece mahya kısmında özel parçalar için zorluk çekilmiştir. Bir kaburga kırış içindeki her segmanın uzunluğu 4,60 m. dir. Bir kalıp içinde aynı anda beş segman dökülebilmekteydi. Çatı sistemindeki bütün prefabrike segmanların sayısı 2194 adettir. Mimari Otoriteleri, Sydney Opera Binasının bir Mimari Mühendislik şahaseri olduğu görüşünde birleşmektedirler.

Derleyen: Nezih M. OYLU
(İnş. Y. Müh.)

Kalkınma ve sanayileşmemizde eğitim teknik gücün önemi

(Baştarafı 2. sayfada)

dise değer vermediği, kalfayı ona tercih ettiği Devletin mühendisi basit bir memur sayan teknogratların işgâl etmesi şart olan mevkilere Hukukçu ve Mülkiyecileri getirecek bir politika takib ettiği, mühendisine vasıflı bir işçiden az ücret ödediği bir ülkede böyle bir ortamı aramak veya oluşmasını beklemek zaten mümkün değildir. Taklitçilik ve Montajcılıkla sağlıklı bir sanayi kurmak olanaksızdır.

Eğitimini Türkiye'de yapan mühendislerimizin ileri ülkelerde çalışanlarının Profesörlük, General Menecerlik gibi postları işgâl ettikleri, ödüller kazandıkları düşünülürse yukardaki yargının doğruluğu ispatlanmış olur.

Bir mühendis ve teknisyen olarak üzülerek belirtmeliyim ki teknik gücümüzün kendisinden beklenen görevleri yapabilmesi, ileri ülkelerin düzeyine yaklaşması için öncelikle bu tutumların kökten değiştirilmesi kaçınılmazdır.

YURT DIŞINA GÖÇ KAÇINILMAZ OLUR

Tekniğe ve Teknogratlara, bütün dünyada verilen değer Türkiye'de de verilmedikçe mühendislerimizin dış ülkelere gitmeleri önlenemiyeceği gibi bu yüzden onları kınama ya da hakkımız olamaz. Ortak Pazarda geçerli olacak bir sanayii başarmamız ve kalkınmamış için bu konuyu öncelikle halletmek zorundayız. Aksi halde yapılmak istenecek her büyük sınai ve mühendislik tesisinin Projelendirilmesini, inşatını hattâ kontrolünü yaptırmak için yabancı mühendislik firmalarına Gümrük korumaları, vergi muafiyetleri kalktığı zaman sanayiimizin ara malları paymaktan ileri bir varlık göstermesi olanaksız hale gelir. Eşsiz doğal güzelliklere sahip olan ülkemizi çirkinleştirir, doğal kaynaklarımızı bilgisizce ve mirasyedi zihniyeti içinde yitirilmekten koruyamayız.

SONUÇ:

Türkiye'de halkın eğitimi ve teknik güçlenme sorunlarının çözümünde çok geç kalınmıştır. Daha fazla geciktirilmeye tahammülü yoktur. Devletin ve iktidarda olanların, her türlü politik etki ve kaygıyı iterek gerekli atılımı yapması ve başarı sağlaması zorunludur.

(1) :Son yıllarda yetenekli öğretim kadroları, laboratuarlar, Araç ve gereç, hatta uygun binalar dahi sağlanmadan, politik nedenlerle açılan okul ve Fakültelerin, Mühendis kalitesini düşüreceği bu okullardan yetişen gençlerin, kendi suçları olmadan, hayatta güçlüklerle karşılaşacağı gerçeği ön görülerek gerekli tedbirleri almak (kanımca) zorunludur.

hedef: DEV BİR DENİZ GÜCÜ

Türk Donanma Vakfına yapacağınız yardımlarla bu hedefe ulaşabiliriz.

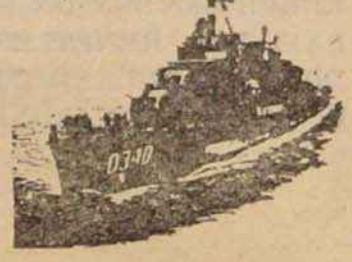

Ahmed Emin Yalman'ın 63 senelik hatıra ve tecrübelerini kapsayan 4 ciltlik büyük eser:

YAKIN TARİHTE GÖRDÜKLERİM VE GEÇİRDİKLERİM

Beher cilt 20 liradır.
Taşra dağıtımı: Hür Dağıtım
İstanbul dağıtımı: GE-DA
Ödemeli isteme adresi:
Rey Yayınları
P.K. 7
Osmanbey
İstanbul

İstikbal GÖKLERDEDİR

HAVA KUVVETLERİNİ GÜÇLENDİRME VAKFI

SORUNLARIMIZ

Arkadaşımız değerli şehirci Önder Şenyapılı'nın «Boğaz Köprüsünün Düşündürdükleri» başlıklı yazısı, hatırlanacağı üzere gazetemizin 36. sayısında yayımlanmıştı. Ancak, gerek yazının uzun olması yüzünden, gerekse gazetemizin söz konusu sayısındaki yazı çokluğundan, Şenyapılı'nın incelemesinin bir bölümünü yayımlayabilmiş, ikinci kısmını gelecek sayılara bırakmıştır. Yazının geri kalan kısmını da da vererek, sizlerden ve kendisinden özür dileriz.

Boğaz Köprüsünün düşündürdükleri

Önder ŞENYAPILI

— III —

DEĞİŞEN TÜRKİYE

Şimdi, geldik can alıcı noktaya. Tüm yukarıdaki öneriler gerçekleşse, kentlerimizin planlı gelişmesi, sağlıklı gelişmesi sağlanabilecek midir? Öteki bir deyişle, yukarıdaki öneriler kentleri yeniden denetim altına almak için yeterli midir? Yanıtımız kısa olacak: HAYIR!

Bugün kavrannamayan, — birtürlü kavranamayan bir durum vardır: Türkiye değişiyor. Uzun yıllar kentleşmeye karşı durma çabasını gösteren çevreler zamanı boşa öldürdüler. Oysa, dün alınacak önlemler bugünü sorunsuz demeyelim, daha az sorunsuz yapabilirdi. Aynı çevreler bugünkü değişimi de yadsımayı yeğliyorlar. Karşı durmak, ya da yadsımak bir şeyi geciktirmek için yararlıdır belki. Ama er ya da geç «olguların önünde durulamaz. Türkiye'nin değiştiğini yadsıya yadsıya, öylesine kendilerini inandırmışlar ki egemenliklerinin süreceğine, söz konusu çevreler, 14 Ekim 1973 seçimlerinin sonuçları karşısında çok şaşırdılar.

Seçim sonuçları önce beklenmedikti ki, evine kapanıp bir kaç gün ortalarda gözükmeyen parti liderleri görüldü. İş çevreleri 15 Ekim sabahınadek defterini dürmek istedikleri basın organlarına çarşaf gibi «ilân» vermeye başladılar. Cumhuriyet gazetesinin seçim öncesi sayılariyle, seçimden bir kaç gün sonraki sayılarının karşılaştırılması dediğimizi bir güzel kanıtlar.

Koalisyon kurma çabaları sırasında belirginleşen tutumlar da, Türkiye'deki değişmeyi benimsemeyen çevrelerin varlığını açıklamaktadır. Sonuçlar seçim sonuçları bir şok etkisi yaratmıştır ve Türkiye'nin değiştiğini görmemek için gözlerini sıkı sıkıya yumanlar, durumu yorumleyamamışlardır doğru olarak. İleriye dönük yatırım yaptıklarını sanarak koalisyon hükümeti kurma çabalarını arap saçına çeviren siyasal partiler ve önderleri, kökende kısa vadeli düşündüklerini bir kez daha kanıtlamışlardır.. Oysa, bazı yazarlar, örneğin Ali Gevgilili, «Bu seçim şehirlerin seçimidir» diye yazmıştır Milliyet'te seçimden önce. Bu seçim gibi bundan sonrakiler de kentlerin seçimi olacaktır. Türkiye'nin siyasal kaderi kentlerce, kentlilerce çizilecektir. Daha çok önceleri, «Köyün sorunları da kentte çözülür» diyen toplum bilimcinin sözüne kulak asmayanlar, bu sözdeki «hikmet»i anlamak «feraset»ini göstereme dikleri için 14 Ekimi sürpriz olarak karşılamışlardır. Aynı anlayışsızlığı sürdürdükleri sürece nice sürprizlerle karşı karşıya kalmaları kaçınılmaz dır. Bundan böyle kırsal kesim siyasal tercihini de kente bağlı olarak kullanacaktır.

biri, seçim gecesi ilk sonuçlar geldikçe: «Bizim için köyler önemli. Köyleri bekleyin.. Sonuçlar değişecek» diyormuş..

Gazetelerde okuduk. Köyler 14 Ekimde bile beklenildiğince etkili olamadı. Bundan sonra hiç olamayacaktır. Daha doğrusu, olmayacaktır.

Kentlerin taşıdığı önemini kavrayamayanlar nasıl «hüsran»a uğradılarsa, bu yapısal değişmeye uygun planlama, uygulayım ve yöntemleri ne uyarlanamayan, gerekli örgütleşmeyi, ilişkiyi kuramayan plancılar, teknisyenler, uzmanlar da kentsel planlamadan olum sağlanamayacağını bilmelidirler. İşleyimleşmenin ara basamağında duran Türkiye'de, kentler, tarımsal üretim ağır bastığı dönemlerdeki kentçilik,— kentsel planlama anlayışıyla ele alınır, gelişmeleri denetlenmeye çalışılırsa başarısızlık kesindir. Gelişen koşullara, toplumsal ve tutumbilimsel gelişime uygun yol ve yöntemleri araştırıp bulmanın, benimsemenin ve uygulamanın zamanı çoktan gelmiştir. Cumhuriyetimizin 50. yılında toplumun ulaştığı yeri göz önünde tutmaksızın kent sorunlarına, kentsel planlamaya, kentsel gelişime, alışılmış kalıplar içinde yaklaşmakta olan, bu sorunu hâlâ «mahalli idareler», «yerinden yönetim», «imar kanunu» vb. gibi başlıklar altında salt tözesel (hukuki) açıdan ele alan bilim adamları, kentsel planlama uzmanları, teknisyenler vb.leri bindikler dalı kesiyorlar. Düşeceklerini biz şimdiden söyleyelim. Düştüklerinde ölecekleri günü de gelip bizden sormasınlar!..

— SON —

Sanayi Bakanı Abdülkerim Doğru açıkladı:

«Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bünyesinde Devlet Proje Ofisi kurulacak»

Proje Ofisi'nin kurulmasıyle yüzde 80'i dışarıya yaptırılan mühendislik hizmetlerimiz, kendi teknik gücümüzce karşılanacak

Sanayi Bakanı Abdülkerim Doğru, İstanbul'da çıkan bir büyük gazetenin muhabirine yaptığı açıklamada, Sanayi Bakanlığı bünyesinde Devlet Proje Ofisi kurulacağını belirtmiş, «Biz projeleri yapacağız, vatandaşa bu proje için parayı toplamak ve sevk ve idareciyi bulmak kalacak» demiştir.

Sanayi Bakanı Doğru, Devlet Plânlama Teşkilâtının yine makro seviyede plânlar yapacağını fakat sanayi girişimlerinin tatbikat projelerinin ve olabilirlik (Fizibilite) raporlarının Devlet Proje Ofisi'nde geliştirileceğini söylemiştir. Gereğinde Sanayi Bakanlığı tarafından hazırlanan projelerin vatandaşın katılması için bir nevi ihaleye konulacağını ifade eden Doğru, şunları söylemiştir:

«Sanayi Bakanlığı sanayi plânlamasını gerçekleştirmekle görevlendirildi. Biz bunları kendimiz plânlayalım deriz. Sadece lâf sahasında kalmasın, proje noksanlığını da biz telâfi edelim. Erzurum'da vatandaş bir meseleye teşebbüs etmek istiyorsa, onu güçlüklerle, bilmediği, ihtisası olmadığı zorluklarla karşı karşıya bırakmayalım. Fizibilite raporunu tatbikat projelerini tamamlayalım, vatandaş yüzde kaç katılacaksa bu projeyi sunalım.» Sanayi Bakanı, bakanlığının bu projelerin hazırlanmasından başak gereğinde büyük teşebbüslerin sevk ve idareci bulunma müşküllerini de çözümleyeceğini, yeni teknikler ve yönetim biçimleri gerektiren bazı projelerde devlet hissesinin başlangıçta yüzde 51 oranında düzenlenebileceğini ve sevk ve idarecinin devlet tarafından tayin edileceğini ancak, bu teşebbüslerin zamanla halka devredileceğini bildirmiştir

Öğrenildiğine göre Türkiye mühendislik hizmetlerinin yüzde 80'i yabancı uzmanlar tarafından yapılmaktadır 1970 yılı içinde yabancı uzman ve proje şirketlerine 1 milyar 300 milyon lira ödenmiştir. Aynı yıl içinde yerli firmalarımıza yalnızca 237 milyon liralık iş verilmiştir.

Öte yandan dünyanın dokuzuncu büyük barajı olacak olan Karakaya'nın projelerini yapacak yabancı mühendisler anlaşmaya göre Türk Hükümetine ayda 110 milyon liraya mal olacaklardır. Ayrıca barajda çalıştırılacak Türk mühendislerinin maliyeti ise 20 bin lirayı aşmayacaktır.

Proje Ofisinin kurulması ile yabancı firmalara verilecek milyonlarca lira yurt içinde kendi teknik elemanlarımıza verilebilecektir.

TEKNİK ELEMANLAR TEŞVİK EDİLECEK

Sanayi Bakanı Abdülkerim Doğru, Devlet Proje Ofisi'nin kendi bakanlığı bünyesinde bir daire olarak kurulacağını ve buraya alınacak teknik elemanların teşvik edileceğini bildirmiştir. Proje konularında ihtisas sahibi teknik elemanların Proje Ofisi'ne alınması için gerekli tedbirler ve özendirici ücret imkânları gerçekleştirilecektir.

Sanayi Bakanı, fizibilite raporları ile tatbikat projelerinin bu dairede hazırlanacağını, ancak bazı konularda yetersizlik olursa dışardaki özel sektöre ait proje firmalarına da proje yaptırılabileceğini bildirmiştir. Başlangıçta sadece Sanayi Bakanlığı'nı ilgilendiren konularda çalışacak olan Devlet Proje Ofisi geliştirilince diğer bakanlıkların ve kuruluşların proje ihtiyaçları için de çalışmalar yapılabilecektir.

Verilen bilgiye göre bu projelerin hazırlanmasında şu ilkelere yer verilecektir:

- Yurt gerçeklerine uygunluk.
- Gerekli sanayi temel bilgilerinin temini.
- Sanayileşme hedeflerine en uygun alternatiflerin seçilmesi ve geliştirilmesi.
- Sanayi tesisinin kurulacağı bölgeye uygun olması.

GAZETENİN YORUMU:

30 bin teknik elemana iş sahası açılıyor

Sanayi Bakanı Abdülkerim Doğru'nun bir «Devlet Proje Ofisi» kurulacağı ve sanayi kalkınmamızda teknik elemanların teşvik edilerek bu elemanlardan proje konularında kararlanılacağını bildiren açıklaması, sayıları 30 bine yaklaşan teknik elemanlarımız adına sevindirici bir haberdir.

İkinci beş yıllık plânda öngörülen kalkınma hedeflerine ulaşabilmek için 35 bin teknik elemana ihtiyaç olduğunu üçüncü beş yıllık plânda ise bu açığın giderek büyüdüğü belirtilirken, teknik elemanlarımız işsizlik içinde kıvranmakta ve bu gün umutlarını Afrika ülkelerindeki iş olanaklarına bağlamaktadırlar.

Ülkemizde uzun süreden beri iş güsünün değerinin artması ve teknik kadroların kullanılması gerekirken kalkınmamızın beyin takımını teşkil eden bu elemanların son derece zor hayat koşulları ile karşı karşıya kalmaları ve işsizlik yüzünden yurt dışına kaçmaları bir çelişkidir. Bu çelişkiyi yaratan başlıca nedenlerden biri de şüphesiz ki yabancı ülkelerden teknik hizmet ithalâtıdır. Ülkemizde bir çok büyük projenin proje ve mühendislik hizmetleri dışarıdan getirilen yabancı firmalara ve kişilere yaptırılmaktadır. Son yirmi beş yılda kendi ulusal teknik insan gücümüzden yararlanmak yerine giderek artan ölçülerde araştırma ve plânlama gibi hizmetlerimizin yabancı uzmanlar tekeli altına girdiği bir gerçektir.

1963 - 1970 döneminde Türkiye'nin mühendislik hizmetlerinin onda dokuzu yabancı proje firmalarınca yapılmıştır.

Ekonomik açıdan dışa bağlılığımızın ve dış yardımların doğal bir sonucu olarak bir yılda —örneğin— 1970 yılı içinde yabancı uzman ve proje şirketlerine bir milyar 300 milyon lira ödenmiştir. Aynı yıl içinde yerli firmalarımıza sadece 237 milyon liralık iş verilmiştir.

Bu tutum giderek yerli proje bürolarının kapanmasına yol açmıştır.

Örnekler çoktur:

Haliç köprüsü projesi için 3 milyar 312 milyon Japon yen'i tutarındaki proje kredisi, hizmetlerin Japon müteahhit ve müşavirlere yaptırılması şartına bağlanmış ve Karayolları Genel Müdürlüğünün Japon uzmanlarına dolar olarak ücretlerini ödemeleri için bir de ek anlaşma imzalanmıştır.

İstanbul Hal'inin nakli işi bir İngiliz uzmanına incelettirilmiştir.

(Devamı 14. Sayfada)

SORUNLARIMIZ

KONUT SORUNU

Uğur DİNÇER

İnsanca yaşamanın koşullarından biri de, sıhhi ve kişinin doğal ihtiyaçlarına cevap veren konutlarda yaşamaktır. İnsanca yaşamanın diğer koşulları gibi bu koşul da memleketimizde sahip olunması güç bir şeydir. Konut üretimi ile doğrudan ilgili olan İnşaat Müheidisinin, bu konuya sahip çıkıp, halkın yararına işler hale getirmek görevidir.

Halkın tümüne konut sağlamak; halkın, yalnız bir kesiminin değil, tümünün mutluluğu için çalışan hükümetlerin ortaya koyacağı sağlam bir konut üretim politikası ile gerçekleşir. Aksi halde, şu anda olduğu gibi, bütünüyle piyasa hareketlerine göre şekillenen, millî gelirin önemli bir bölümünü yuttuğu halde az sayıda ve yalnız mutlu azınlığa konut üreten bir üretim sistemi yaratılmış olur.

Konut yatırımı ölü bir yatırımdır, yani üretimi ve ulusal geliri arttırıcı bir yanı yoktur. Türkiye gibi gelişmek zorunda olan bir ülkede konut üretimine ayrılan yatırım tutarı büyük olamayacağına göre, bu sınırlı kaynak ile çok sayıda konut yapmanın yolları aranmalıdır.

Bu iki şekilde yapılabilir.

Birincisi yapı üretimini rasyonel bir hale getirmektir. Bunun için ilk iş ,projelerin yapımında, malzeme seçiminde ve en önemlisi yapım süresinde mühendislik bilimlerinin tam ağırlığını duyurduğu bir üretim sistemi yaratmaktadır. Bu çoklarımızın ağzında bakla olduğu gibi, ,ucuz konut yapmanın yolu, sanayileşmiş prefabrik yapı üretim şekli olmayabilir. Memleketimizin teknolojik ve ekonomik yapısına uygun yapım sistemlerinin bilimsel olarak seçilmesini ve geliştirilmesini içeren araştırmalar artık kesin olarak başlatılmalıdır. Örneğin az gelişmiş bir ülke olan Hindistan'da bu konuda yapılan araştırmalar sonucu ortaya çıkan, gelişmiş ülkelerde kullanılan ve ağır mekanizasyona ihtiyaç gösteren prefabrik üretimi yerine, küçük prefabrik parçalar, elle çalışan mekanik araçlar ve yoğun iş gücü gerektiren yapı üretim sistemlerinin daha rantabl olduğudur. Sınırlı kaynaklarla çok sayıda konut üretmenin ikinci yolu ise konut alanlarını minumuma indirmektir. Konut sorunu nu sözmüş ülkeler, çok küçük fakat sıhhi ve normal ihtiyaçlara sevap veren konutlar yaparak sonuca gitmişlerdir. Konut sorununu en iyi şekilde çözen ülkelerden biri olan Sovyetler Birliği'nde konut alanlarına kriter olarak 1970 senesinde kişi başına net 7,5 m. saptanmıştır. Tüketim ekonomisinin propagandaları ile beyni yıkanmış halkımızın bir kesimi için bu değer çok düşük gelebilirse de, memleketimizdeki konutların bir çoğunun utanç verici durumları gözönüne alındığında, buna benzer kriterlere göre yapılmış sıhhi konutların insanca yaşamayı sağlayan bir çözüm olabileceği görülür.

Son zamanlarda memleketimizde konut üretimi alanında bazı hareketler görülmektedir Tekelci büyük sermaye yeni yatırım alanlarndan biri olarak konut üretimini seçmiştir. Tekelci sermayenin diğer girişimlerinde olduğu gibi bu girişimlerde de, ön plânda gelen halkın çıkarı değil elde edilecek yüksek kazançlar olacağı için, bu olayları dikkatle izlemek ve halkımızı uyarmak gereklidir.

Bu tip grişimlerde yapılacak ilk iş, tarım arazisi karakterinde olan geniş toprak alanlarını tarla fiatına satın alıp, buralara devlet eli ve kaynakları ile alt yatırım yaptırarak arsa haline getirip ilk büyük vurgunu vurmak olacaktır. Bunun arkasından «memleketimiz için en yararlı konut üretim şekli hangisidir?» şeklinde hiç bir araştırma yapılmadan yabancı teknolojiden ve uzmanlardan yararlanarak bir üretim şekli saptanacak ve üretime geçilecektir. Bunun sonucu Türk Mühendis ve Mimarı çalışma sahalarından birinin dah kısırlaştığını görecektir. Bu tip girişimler halkımızın dar gelirli kesiminin konut sahibi olma olanağını arttırmayacak, sadece şu anda konut piyasasında ki alıcıları kendi tekeline çekecektir.

İnşaat mühendislerine, konut sorunu konusunda iki görev düşmektedir. Birincisi kısa vade de gerçekleştirilecek olan, mevcut konut üretim sisteminde ağırlığımızı koyarak, yapıda ekonomi ve sağlamlığı sağlayan, proje ve uygulama hizmetleri görmektir. İkincisi ise uzun vadede, halkımızın tümünün içinde insanca vasanacak konutlara sahip olmasını sağlayacak bir konut üretim politikası getirecek siyasi düzeni oluşturmak için çalışmaktır.

Sorunlar çözüm bekliyor

(Baştaraf 9. sayfada)

at mühendisliği sahasında da birçok dalda olduğu gibi bir enflasyonun varlığı hepimizin malumudur. Ve buna sebep olarak da bazı yanlış değerlendirmelerle, inşaat mühendisliği dalına alınan öğrenci sayısının kalabalıklığı gösterilmektedir. Oysa söz konusu olan, her yıl hayata atılan yirmi bin kişilik aydın kadrosunun barındırılamamasıdır. Nurlu ufuklara (!) hızla giden bir ülkede iş hacmi de bu boyutlara ulaşmıştır (!). Yani sebep inşaat mühendisi fazlalığı değil, iş sahası azlığı ve artmazlığı.

Genç arkadaşlarımızın, son yıllarda artık iyice büyümüş ve mutlaka çözüm bekleyen «askerlik» gibi bir dertleri var. Askerlik alım ve terhisi bugünkü düzeni ile artık devam edemeyeceğini göstermiştir. Mezun olduktan askere alınıncaya kadar geçen yıllar Türkiye'nin bugünkü şartlarında ülke ve kişi için tam bir kayıptır. Hükümetlerin iş çevrelerinden ricaları ve işleri onların vicdanlarına bırakmaları meseleye çözüm olmaktan ve ciddiyetten uzaktır.

Tüm mühendisler olarak ortak derdimiz ise ücret düşüklüğüdür. Kanımca bunu mühendislik enflasyonunun bir fonksiyonu olarak incelemek gerekir. Ve özellikle hükümetlerin, egemen çevrelerin mi, yoksa kafa ve kol emekçilerinin mi isteklerini yansıtmalarına bağlıdır.

Arkadaşlar, dertlerimizin son bulması gereken devirlerindeyiz. Odamızın sesi, yedi kişinin sesi olmaktan çıkmalı, on dört bin üyenin sesi olmalıdır ki herkes duysun, yankılansın.

Bu da oda ile ilişkilerinizi sıklaştırmanıza bağlıdır.

İRFAN ÇUBUKÇUOĞLU

30 bin teknik elemana iş

(Devamı 13. sayfada)

Iğneadası - Şile arasında inşa edilecek turistik tesislerin plânları bir Fransız firmasına verilmiştir.

İstanbul'un su ve kanalizasyon projeleri Demoğ firmasına ihale edilmiştir. Oysa İstanbul Belediyesi 25 milyonluk taahhüdün 10 milyonunu yerine getirirken kendi elemanlarının ücretlerini doğru dürüst ödeyemez hale gelmiştir.

Antalya'daki turistik merkez kurma projesi Mediterranian Development Proje Şirketine, Kemer Tatil Köyü ise bir İtalyan firmasına verilmiştir.

Karadeniz Bakır Tesisleri, Akdeniz Gübre Tesisleri, yardımcı petro-kimya tesisleri, Gökçekaya barajı, Keban barajı, Adana - Pozanta ekspers yol projesi, Gebze - İzmit ekspres yol projesi, Ayvacık barajı, Ankara elektrik gaz deposu, Aslantaş barajı, Boğaz köprüsü, bütün bu dev yatırımlarını proje hizmetleri Amerikan, Japon, İtalyan, Kanada, Alman, Fransız proje ve mühendislik firmaları arasında pay edilmiştir.

Yatırımların maliyetlerinin artmasının bir nedeni de bu tür hizmetlerin yabancı firmalara verilmesinden ileri gelmektedir. Türkiye'ye para yatıran yabancı müesseseler yatırdıkları paranın bir kısmını, geri almak ve kendi ülkelerinin firmalarına olanak sağlamak için kredi anlaşmalarında açıkça bu şartları ileri sürmektedir. Hal böyle olunca yabancılara yaptırılan projeler yüzünü astarından pahalıya getirmektedir.

Kalkınma hizmetleri için Devlet Proje Ofisi'nin kurulması ve Sanayi Bakanlığı tarafından hazırlanan projelerin ihalelerinin yerli teknik elemanlarımıza açık tutulması ülkemizdeki teknik iş gücünün, yarasına bir nebze merhem sürecek önemli bir tedbirdir.

Ottagono

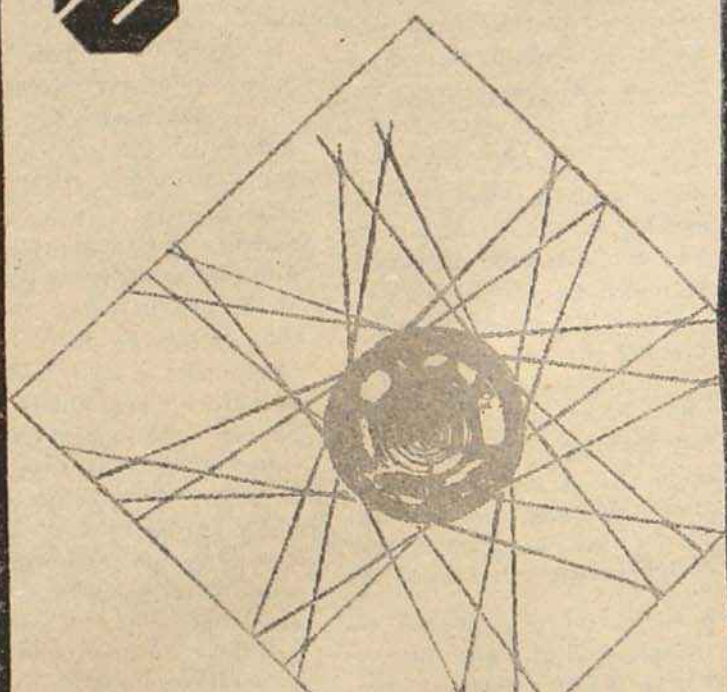

OTTAGONO dergisi, kendi dalında yayımlanan dergilerin en başarılısı olup; dekorasyon, mimarlık ve endüstri dizaynı konularını kapsamaktadır.

Bütün batılı kritikçilerin söz birliği etmişcesine belirttikleri gibi, OTTAGONO dergisini izlemekle, oldukça sağlam bir enfarmasyon kaynağı kazanılmakta ve yapı malzemesi ve donatımı üretimindeki en son yeniliklerden günü gününe haberdar olunmaktadır.

Yıllık abone bedeli (gönderme ücreti dahil) 220.-TL.
27. itibaren abone kaydı yapılmaktadır

Türkiyedeki tek yetkili distribütörü
YAPI-ENDÜSTRİ MERKEZİ KİTABEVİ
Cumhuriyet Cad. 335 Harbiye İstanbul

Af'ta, fikir suçu eylem suçu

(Baştarafı: 1. sayfada)
kir suçu» gibi hukuk mantığı na aykırı bir ayrım yapmadan cezaevlerini tamamen bo şaltacak bir mahiyette olmasını isteyen bu telgrafı, Elektrik Mühendisleri, İnşaat Mühendisleri, Makina Mühendisleri ve Mimarlar Odası İstanbul Şubeleri ile, Gemi Mühendisleri Odası imzalamıştır.

Sayın Bülent Ecevit'e çekilen telgrafın metnini aşağıya aynen alıyoruz.

Sayın Bülent ECEVİT
Başbakan

Ankara

———

Son yıllarda kanun nizam tanımamacasına azgınlaşan tekelci sermayenin ülkemizde estirdiği faşizm fırtınasının yarattığı hasarların bir an önce tamir edilmesini arzulayan tüm demokratik güçler, gibi, teknik elemanların da düşünce ve duygularını size iletmeyi görev biliyoruz.

Biz teknik elemanlar; Halkının yoksuluktan, gerilikten kurtulmasını amaçladığı için zindana düşmüş aydınların ve gençlerin suçsuz olduğunun bilincindeyiz.

«İki grup genç döğüşüyor, ikinci grup devletin himayesi altında» dediğinizi unutmadık. Devletten himaye görerek ortalığı devrimci kanına bulayanlardan, Anayasa'nın emirlerini yerine getirmeyerek açıkça Anayasa'yı ihlâl edenlerden, yurt sever aydınlara aylarca akıalmaz işkenceler uygulayarak yapmadığı her şeyi «itiraf» zorunda bırakanlardan hesap sorulmasını hiç bir af engelleyemez.

Halkımızın bilinçlenmesini önlemek için devrimcilere en hunharca işkenceleri uygulayan kanun dışı kontr-gerilla örgütünde «Ecevit'i de operasyondan geçireceğiz» dendiğini herhalde biliyorsunuzdur.

Eğer tekelci sermaye o gücü kendinde bulup, sizi de işkence tezgâhına yatırtabilseydi; sizi ve yüzlerce CHP yöneticisini idam sephasına götürecek nice suçların sanığı olarak yargılanıyor olabilirdiniz ve şu anda Başbakanlık koltuğunda değil, havasız ve güneşsiz zindanlardan birinde bulunabilirdiniz. CHP'ye kayıtlı binlerce vatandaş ta, sizin ikinci derecede suç (!) ortaklarınız olarak, TCK'nun 146/3 maddesine muhalefetten kay yıl daha yatacaklarını hesaplıyor olabilirlerdi.

Sayın Başbakan,

Bu anlattıklarımız, faşizmin balyoz indirdiği dönemde her yurtseverin başına gelebilirdi. Ülkemizdeki kanun dışı uygulamaları lânetleyen Dünya kamu oyunun direnci ve halkımızın faşizmi reddedişi bu kötü ellerin size kadar uzanmasını engelledi.

Sizi iktidara getiren ve kanayan yaramızın bir an önce tedavi edilmesini arzulayan halkımızın sesine kulak verirseniz, özlediğimiz demokrasinin gerçekleşmesi yönünde büyük bir başarı sağlamış olursunuz.

Çıkaracağınız af kanununun kapsamını ayarlarken bu gerçekleri göz önüne almanızı, «eylem suçu» «fikir suçu» gibi hukuk mantığına aykırı ayırımlar yapılmadan cezaevlerinin tamamen boşaltılmalarını dileriz. Saygılarımızla,

Elektrik Müh. Odası İst. Şub.
Gemi Mühendisleri Odası
İnşaat Müh. Odası İst. Şb.
Makina Müh. Odası İst. Şb.
Mimarlar Odası İst. Şb.

YABANCI SERMAYENİN

(Baştarafı: 1. sayfada)
verici tavrı karşısında, gene de geleneksel kibarlığıyla nezaket sınırları içinde amaçlarının ne olduğunu soran Odamız yazısına gönderdikleri ikinci yazıda ise, ülkemiz üzerine yağma iştahlarının doymadığını daha açık bir üslûpla belirtmekten de çekinmemişlerdir. Danimarka İstanbul Başkonsolosluğunun Şubemize gönderdiği 17.1974 gün ve 65. Dan. 29/1 sayılı yazısı aynen şöyledir:

«Danimarka Dışişleri Bakanlığı Türkiye'deki inşaat standard, ölçü ve karakteri hakkında bilgi rica etmektedir. Bunun nedeni Damirka'da yapılan inşaat makinalarına pazar yeri teminine çalışmaktadır. Bilhassa betonarme inşaatlarda kullanılan makinalar mevzuubahistir. Umarız ki bu malûmat Yönetim Kurulunuzca yeterli görülüp, ilk fırsatta nazik yardımınızdan yararlanabiliriz.»

Görüldüğü gibi, Türkiye'deki inşaat faaliyetlerini de yeni bir pazar konusu olarak düşündüklerini açık açık belirtmekte bir sakınca görmemektedirler. Yeni yeni sanayileşme çabası içinde olduğumuz, DSİ ve MKE atölyelerinde kendi koşullarımıza uygun inşaat makinaları imâl etme çalışmalarının başlatıldığı bir dönemde, emperyalist batının bu niyetinin ne denli bir anlam taşıdığını yorumlamak gereksiz kalmaktadır.

Nitekim şubemiz yeni Yönetim Kurulu da, Danimarka Konsolosluğunun bu isteğine derhal cevap vermiş, nezaketli bir dille Türk Teknik Gücünün bu isteklerinin bilincinde olduğunu kendilerine hatırlatmıştır. Gönderilen yazı şöyledir:

«Ülke çıkarları doğrultusunda görev yapmayı var oluş şartı sayan Odamızın, sizlerin pazar arama istekleriniz doğrultusunda bir tavır takınması olanaksız görülmüştür. Bilgilerinize sunarız.»

Son günlerde, gene bu doğrultuda Odamıza gelen taleplerden bir diğeri de, bir İngiliz firmasından olmuştur. Söz konusu firma, gönderdiği yazıda, İngiltere'deki büyük müşavir mühendislik firmalarından biri olduğunu bildirmekte, 1973 yazında bir uzman göndererek Türkiye'de inceletmeler yaptığını da açıklayarak, şöyle demektedir:

«Bu incelemenin sonucu gerçekten çok ilham verici olmuştur. Türkiye'nin her yönden gelişmiş olmasını görmek ve bu gelişmelerde inşaat mühendisi meslektaşlarınızın büyük payını tespit etmek, bizlere sevinç ve gurur verdi.

Yapılmış işler cidden muazzam, fakat yapılacak işler daha çok. Yapılmış olan büyük eserler bize meslekdaşlarımızla elek işbirliği yaptığımız takdirde çok verimli olacağı ümidini verdi.

Teknik bilgilerde verebileceklerimiz kadar en az Türk meslekdaşlarımızın bilgi ve yerel (mahalli) tecrübelerinden yararlanacağımız hakkında bizde kuşku bırakmadı. Bizimle gerek Türkiye'de gerekse İngiltere'de mütekabiliyet esaslarına dayalı işbirliği yapacak müşavir ve müteahhit firma isim ve adreslerini lûtfederseniz, minnettar kalacağız.

Bu yardımlarınıza şimdiden sonsuz teşekkürlerimizi sunarız. Arzu gösterecek firmaların bizimle doğrudan ilişki kurması daha kestirme olur.

Size Türkiye için hazırladığımız broşürlerden beş tane yolluyoruz. Bunlardan birisi odanıza aittir, dördü de odanızın uygun bulacağı firmalara lûtfen yollamanızı rica ediyoruz.»

Açık açık Türkiye'deki yağmasına, gene Türkiye'den işbirlikçi ortak aradığını belirten İngiliz firmasının bu küstah tavrına, yeni Yönetim Kurulumuz derhal gereken cevabı vermiştir.

«Sayın Baylar,

Odamıza yollamış olduğunuz 21 Aralık 1973 tarihli mektubu ve ilişik broşürleri aldık. Önerdiğiniz istekler, görev anlayışımız, meslek ahlâkımız ve ülke çıkarları konusundaki yurtsever görüşlerimizle bağdaşmamaktadır. İnşaat Mühendisleri Odası yabancı sermaye çevreleri ile işbirliği yapacak görüşlere kapısını her zaman kapamıştır. Mezkûr isteğiniz yönetim kurulumuzca bu gerekçelerle reddedilmiştir. Bilgilerinize sunarız.»

Görüldüğü gibi, Türkiye'yi her zaman bir açık pazar ve yağma alanı olarak gören emperyalist batının bu saldırılarına karşı, yurtsever teknik gücümüzün daima uyanık bulunması, ilk görevlerinden olmak durumundadır. Zehiri altın kupa içinde sunarlar vecizesinin belirttiği gibi, onların pohpohlayıcı, övücü sözlerine, yalnızl ıbroşürlerine, parlak vaadlerine kanacak teknik eleman bulma çağı artık çok gerilerde kalmıştır.

Odaların Şube Yöneticileri

(Baştarafı: 1. sayfada)
manda göremezsem Belge uygulamasını belediyece zorunlu kılarım» demiştir. Başkan, iş sahiplerine ve projeci mühendis ve mimarlara kolaylık sağlamak üzere dört Oda'nın vize işlemlerini bir masa etrafında aynı zamanda yapması için Belediye Sarayında bir vize Odası tahsis edilmesi dileğini de olumlu karşılamış ve olanak arayacağını vadetmiştir.

◆ İMAR YÖNETMELİĞİ :

İmar ve İskân Bakanlığının Belediyelerin ve meslek odalarının görüş ve önerilerini almadan hazırlatıp onayladığı yeni İmar Yönetmeliği üzerinde de etraflı görüşmeler yapılmıştır. İstanbul şehrinin özelliklerine ve koşullarına ters düşen ve yabancı sermayeye pazar ve işbirlikçi şirketlere yatırım alanları açan toplu konut politikasının öncüsü ve güvencesi niteliğinde olan bu yönetmeliğin yürürlükten kaldırılması gereği ve zorunluğunda esasen görüş birliği bulunduğu bir kez daha ortaya konmuştur. İki yıl önce İnşaat Mühendisleri ve Mimarlar Odaları İstanbul Şubelerince kurulan ortak bir komisyon eski İmar Yönetmeliğinin boşluklarını ve aksak taraflarını gidermek için hazırladığı tasarının hemen ele alınarak işlenip Belediye uzmanlarıyla da uyum sağlanarak kesinleştirilmesinde görüş birliğine varılmıştır.

◆ BELEDİYE TEKNİK PERSONELİNİN EZİKLİĞİ

Belediyedeki teknik personelin intibak yanlışlarının düzeltilmesinden doğan alacaklarının bugüne değin ödenmediği ve devlet kuruluşlarındaki teknik personele verilen yan ödemelerin dışında bırakıldıklarına, ilişkin iş yeri temsilcisi tarafından yapılan açıklamaları dinleyen ve verilen notları inceleyen başkan daha kesin bilgi ve belgelere dayanan notlar istemiş ve bundan sonra bu konularda gerekirse yeniden görüşme yapıp gereğini yerine getireceğini vadeden başkana iş yeri temsilcileri teşekkür etmişlerdir.

Görüşmeler iki saat sürmüş ve başkan, ziyaretçileri belediye kantininde yemeğe alıkoymuştur.

Böylece meslek odalarımızla Belediye arasındaki ilişkilerde yeni bir dönemin başladığı ve halka hizmetteki ortak amaç açıklıkla belli olmuştur.

YABANCI

(Baştarafı 16. sayfada)
hali konusunda T.M.M.O.B.'nin kesin söz sahibi olmasını sağlayan yasalar getirilmelidir.

Teknik elemanlar Parlamenterlerle yaptıkları bu toplantıda, kendilerine grev ve toplu sözleşme hakkı verecek şekilde yeni bir teknik personel kanunu çıkartılmasını, ücretlerin yeniden düzenlenmesini de istemişlerdir.

Eski imar

(Baştarafı: 1. sayfada)
lınmış, Başkanlık emrine, pasif bir göreve atanmıştı.

Öğrendiğimize göre Suat Güven, Belediyedeki bu görevinden ayrılmış ve nicedir hazırlıkları yapılan özel sektörün kurduğu bir büyük inşaat şirketinin başına gelmiştir.

GAZETECİLER HUKUKÇULAR İŞ ADAMLARI
basın rehberi
ALDINIZ MI?

BASIN REHBERİ :
Basınla ilgili kanunlar, kararlar, yönetmelikler.
Türkiye'de yayınlanan gazete ve dergiler.
Türkiye'de gazetecilik öğretimi, gazetecilik okulları.
Türkiye'de reklâmcılık ve reklâm firmaları.
TRT ilân ve reklâmlarında uygulanan esaslar ve ücret tarifeleri. hakkında size bilgi verecek **TEK KİTAP**'tır.
Fiatı: 384 sayfa - 30 liradır. Kitapçılarda arayınız. Ödemeli isteyiniz.
ADRES: Yusuf Tavus P.K. 24 Yenişehir - ANKARA

ON BEŞ GÜNDE BİR ÇIKAR

teknik güç

SAHİBİ: İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Adına:
Ertuğrul TIĞLAY
YAZI İŞLERİ MD. Demirtaş CEYHUN
Teknik Sekreter: NACİ
ADRES: Halaskârgazi Cad. No: 35, Kat: 1
Harbiye/İSTANBUL Tel: 48 36 42 / 47 06 57
Dizgi, Tertip, Baskı - ÖZGÜR Gazetecilik ve Matbaacılık İşletmesi.. Basıldığı Tarih: 10-2-1974
FİYATI: 1 TL. (Bütün üyelere parasız gönderilir)

basından seçmeler

İnşaat Mühendisleri Odası Başkanı «AF SINIRSIZ OLMALI» dedi

İnşaat Mühendisleri Odası Başkanı İzzettin Silier, Başbakan Ecevit ve Başbakan Yardımcısı Erbakan'a çektiği bir telgrafla «sınırsız af»fın gerçekleştirilmesini istemiştir.

Silier'in bu konudaki telgrafı şöyledir:

«Şiddet eylemlerinin çıkarılacak Af Kanununun dışında tutulacağı, anarşistlerin affedilmeyeceği yolundaki tasavvurları üzüntü ile karşılıyoruz. Çıkarılacak af, bir barış ve kardeşlik havası yaratılması amacını taşımaktadır. Şiddet eylemlerinin nasıl başladığı veya başlattırıldığı hepimizce bilinmektedir. Eylemleri ne kadar büyük hata unsuru taşırsa taşısın, bahse konu olan gençlerin vatansever kişiler olduğundan şüphe yoktur. Her türlü suç faillerini hapishane dışına çıkarırken, bu gençleri içerde bırakmanın topluma yararı olmayacaktır. Geçen yıllar hepimiz için ve özellikle onlar için gerekli dersi vermiştir. Türk Devleti bir kaç gençten korkmayacak kadar güçlüdür. Af sınırsız olmalıdır.»

KİMYA VE ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ DE

Öte yandan, Kimya Mühendisleri Odası adına Genel Sekreter Cemil Oğuz ve Elektrik Mühendisleri Odası adına Bekir Özgirgin de Başbakan Ecevit ve Başbakan Yardımcısı Necmettin Erbakan'a yolladıkları ortak bir telgrafta, «Yurdumuzda sosyal barış ve huzurun gerçekleşebilmesi için tüm siyasal suçları da içine alan genel bir affın beklenen huzur ortamını getireceğini» öne sürerek böyle bir affın gerçekleştirilmesi görüşünü belirtmişlerdir.

Telgrafta ayrıca bazı önerilere değinilerek şöyle denilmektedir:

«Ancak son günlerde yapılan bazı açıklamalar ve basına yansıyan haberler, affın kapsamı konusunda endişeler doğurmaktadır.

Düşünce suçu, eylem suçu, şiddet eylemleri biçiminde yapıldığı öğrenilen suç ayrımları hukuk bilimine ve affın sosyal huzur ve barış olarak saptanan gerekçesine aykırı düşmektedir. Adi suçların tümü ile Türk Ceza Kanununun 146/1 maddesinde yazılı suçlar hakkında genel indirim uygulaması yapılırken, ceza kitaplarında yeri olmayan «şiddet eylemleri» gerekçesiyle daha hafif olan, örneğin TCK'nun 146/3 maddesinde yazılı suçların af kapsamının dışında bırakılması ya da asgari bir indirimden yararlandırılması en azından eşitlik ilkesine aykırıdır. Bu durum Af Yasasının felsefesine uymadığı gibi, bu yasanın kendi içinde de çelişki yaratmaktadır.

Öte yandan son yıllarda meydana gelen bu eylemlere 12 Mart öncesi iktidarlarının yarattığı Anayasa ve hukuk dışı ortamın neden olduğu gerçeğini de unutmamak gerekir. İnsanlık suçu olan işkencelerle imza ettirilen ikrar tutanaklarına göre açılan davaların geçerliliği de kuşkuludur.

Bütün bu nedenlerle, Cumhuriyetimizin 50. yılında çıkarılacak olan genel affın sosyal barış ve huzurun gelmesi, geçmişin unutulması ve yaraların sarılması yönünden «Sınırsız» olması gereğine inanıyoruz.»

AÇIK OTURUM

İstanbul Yüksek Öğrenim Kültür Derneği (İ.Y.Ö.K.D.) «sınırsız genel af» için bir açık oturum düzenlemiştir.

(İ.Y.Ö.K.D.)'nin açık oturumu 30 ocak çarşamba günü saat 19.30'da Beyazıt Beyaz Saray Rüya Düğün Salonunda yapılmıştır.

«Sınırsız genel af» adlı açık oturuma Türkiye Gazeteciler Sendikası (TGS), TMMOB, CHP temsilcileri, işçi sendikalarından temsilciler, öğretim üyeleri, Barolar temsilcileri ve İYÖKD yöneticileri katılmışlardır.

Ecevit, kalkınma sosyal adalet içinde olacak, dedi

ANKARA — Başbakan Bülent Ecevit dün Ankara'da çalışmalarına başlayan Makine Mühendisleri Odası Genel Kurul Toplantısına gönderdiği mesajda, Türkiye'nin kalkınmasını ve sanayileşmesini, sosyal adalet içinde hızlandırmaya kararlı olduklarını söylemiştir.

Başbakan Ecevit'in Genel Kurula basarılar dileyen mesajı söyledir:

«Türkiye'nin kalkınmasını ve sanayileşmesini, sosyal adalet içinde hızlandırmaya kararlı olan hükümet bu kararının gerçekleştirilebilmesinde teknik personelin desteğine, yardımına, milliyetçi çabalarına güveniyor. Makina mühendislerinin ve bütün teknik personelin her bakımdan huzur içinde kalkınmamıza katkılarını kolaylaştırmak üzere hükümet kendine düşenleri yapacaktır. Sayın Başkanlığa ve Genel Kurulun değerli üyelerine başarılar dilerim. saygılar sunarım.»

Mimar ve Mühendis Odaları: «Yabancı teknik eleman saltanatına son verilmeli»

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Parlamento da bulunan teknik eleman senatör ve milletvekilleriyle bir toplantı yaparak meslek ve yurt sorunlarına ilişkin görüşlerini bildirmişlerdir.

Mühendis ve mimarlar bu toplantıda parlamenterlerden, teknik eleman odalarının mahallî ve merkezî yönetiminin çalışmalarına etkin olarak katılmasını sağlayacak yasalar çıkartılmasını, teknik hizmet ithalinin önlenmesini ve en kısa zamanda bir devlet proje ofisinin kurulmasını istemişlerdir.

GÖÇ'E ZORLANAN

Türk Mühendis ve Mimar Odaları bu toplantıya götrüdükleri görüşleri açıklarken, teknik parlamenterlerden istedikleri diğer hususlar hakkında şu bilgileri vermişlerdir:

«Teknik elemanlarımız işsiz bırakılarak yabancı ülkelere göç etmeğe zorlanırken, önemli yatırımların araştırma, projelendirme ve uygulamalariyle ilgili işler yabancılara verilmektedir. manların saltanatına son verilmeli, yabancı me bürolarıyle yapılan araştırma ve projelendir

Yabancı teknik eleanlaşmalar iptal edilmelidir. Teknik hizmet it-

(Devamı 15. Sayfada)

- Eski ve yeni demir - çelik yapılar,
- Galvanize demir yapılar,
- 500 C° kadar ısıya maruz tesisler,
- Tahrip edici kimyevi tesirlere maruz tesisler,
- Her türlü tabiat şartlarına maruz bulunan yapılar,
- Deniz ve rutubete maruz bulunan yapıların

korunmasındaki boya problemleriniz için

Teknik Servisi emrinizdedir

İZMİR P. K. 594 Tel.: 61 020 | İSTANBUL P. K. 285 - Karaköy Tel.: 45 70 70 | ANKARA P. K. 575 - Kızılay Tel.: 17 42 63 | BURSA Tel.: 13 382 | ADANA P. K. 438 Tel.; 86 97